

Edini slovenski dnevnik
 v Zedinjenih državah :-
 Velja za vse leto . . \$3.00
 Za pol leta \$1.50

GLAS NARODA

List slovenskih delavcev v Ameriki.

The only Slovenian Daily
 in the United States :-
 Issued every day except Sundays
 and Legal Holidays :-
 50,000 Readers :-

TELEFON PISARNE: 4687 CORTLANDT. Entered as Second-Class Matter, September 21, 1903, at the Post Office at New York, N. Y., under the Act of Congress of March 3, 1879. TELEFON PISARNE: 4687 CORTLANDT.
 NO. 95. — ŠTEV. 95. NEW YORK, SATURDAY, APRIL 22, 1916. — SOBOTA, 22. APRILA, 1916. VOLUME XXIV. — LETNIK XXIV.

Vroči boji pri Verdunu. Napredek francoskih čet.

PRI HRIBU LE MORT HOMME SO OSVOJILI FRANCOZI NEKAJ OZEMLJA. — MESTO VERDUN JE POPOLNOMA RAZDEJANO. — PREBIVALSTVO JE ZAPUSTILO VSE SOSEDNJE VASI. — "AKO ČLOVEK GLEDA TA PRIZOR, MU POSTANE TEŽKO PRI SRCU." — BOJI V ARTOIS. — SEVERNO OD VERDUNA DIVJA OB CELI FRONTI VROČA ARTILERIJSKA BITKA. — NEMŠKO POROČILO.

Pariz, Francija, 21. aprila. — Danes je bilo uradno sporočeno, da so začeli Francozi z vso silo obstreljevati francoske postojanke ob hribu Le Mort Homme. Tozadevna uradna izjava se glasi: — Na desnem bregu reke Maas sovražnik neprestano obstreljuje naše pozicije pri hribu Le Mort Homme. Nemška artilerija je tudi na levem bregu reke v akciji in obstreljuje fronto med Vauxom in Douaumontom. V Argonih smo zasedli na višini št. 285 neko žrelo, katero so povzročile nemške mine. Severno od Regnieville so razkropile naše baterije nemške kolone, ki so prodirale proti La Marche. Na ostali fronti se ni ničesar posebnega pripetilo.

Pariz, Francija, 21. aprila. — Vojno ministrstvo poroča sledeče:

— Zapadno od reke Maas smo pri hribu Le Mort Homme precej napredovali. Zavzeli smo nekaj nemških strelnih jarkov ob severnem obronku gozda pri Caillette ter vjeli 450 nemških vojakov, med katerimi se je nahajalo tudi precej častnikov.

Vzhodno od reke Maas je sovražnik z vso silo obstreljeval našo dva kilometra dolgo fronto med Thiaumont in Vauxom. Nekaj časa smo se prav dobro ustavljali, ko nam pa slednjič ni drugega kazalo, smo se umaknili.

Ob drugih točkah je položaj neizpremenjen. Pariz, Francija, 21. aprila. — Te dni se je vrnil z verdunske fronte častniški poročevalec Deschamps. Svoje utise je popisal v "Tempsu". Med drugim pravi tudi sledeče:

— Ko sem se mudil nekega dne na bojišču, sta padala dež in debela toča. Verdun, Douaumont in Le Mort Homme sem zaradi goste megle le malo razločil.

Verdun se mi je zdel kakor ranjen stražnik, ki pa še vedno ni padel, ampak stoji in gleda ter je pripravljen na spopad s sovražnikom.

Lahko se reče, da je podobno mesto kupu razvalin. Samo zelo poškodovana stolpa katedrale še stojita in se dvigata proti nebu. Ko sem ju gledal, sta se mi zdela kot dve veliki roki, ki se dvigujeta v višino in prosita Boga pomoči. Kamorkoli se človek ozre, sta sama revščina in uničenje.

Vasi in mesta v bližini služijo vojakom v strateške namene. Vse civilno prebivalstvo jih je že pred več tedni zapustilo in se podalo v notranji del Francije.

Lahko rečem, da mi ni bilo še nikdar tako težko pri sreč kot tedaj, ko sem gledal to grozno panoramo. Granate padajo neprestano v razvaline in povzročajo velikanske oblake dima in prahu. Posamezne hiše gore, ponekod so pa cele vasi v plamenu.

Človeka se ne vidi nobenega. Vojaki so skriti za močnimi železnimi ploščami, odkoder izvršujejo na veliko daljavo svoje uničujoče delo.

V okolici so razvaline starega rimskega tabora. Človek se nehoti zamisliti v davne čase, ko so tod zadrževali Rimljani nemške vsiljivce. Rue Maze, glavno ulico v Verdunu, so vendar zgradili Rimljani. Pozneje so jo seveda večkrat renovirali, toda ob njej se vidi še danes veliko spominov iz starih časov.

London, Anglija, 21. aprila. — Danes je bilo tukaj izdano sledeče uradno poročilo:

— Artilerijska bitka, ki se vrši v bližini Soucheza, Hullucha in Gevenchy, še vedno ni končana. Tekom zadnje noči smo razstrelili nek nemški oddelek, ki je bil zapustil svoje järke. Nemci so razstrelili zadnji čas več min, ki pa niso napravile nobene posebne škode.

Marseille, Francija, 21. aprila. — Danes se je vršila tukaj svečana služba božja, pri kateri so bile navzoče ruske čete, ki so dospele včeraj v to mesto. Po maši se je vršila po ulicah velika parada. Vse hiše so bile polne ljudi, ki so navdušeno pozdravljali svoje ruske zaveznike.

Ruski vojniki taborijo pri vzhodu v Kamp Mirabeau. Koliko Rusov je pravzaprav dospelo v Francijo, se dozdaj še ni moglo dognati. Najbrže je četrta milijona vojakov. Z munijeto in drugimi potrebnimi stvarmi jih bodo preskrbeli Francozi.

Japonski je včeraj ameriška nota. Tokio, Japonska, 21. aprila. — Japonsko časopisje zelo hvali ameriško noto in odločnost predsednika Wilsona.

Zaplenjena pošta. S parnika "Hollig-Olawa", ki je včeraj dospel v New York, so Angličji vzeli vso pošto in svrhu pregledovanja.

Posledice spora.

Zavezniki so začeli izkoriščati priliko ter nagovarjati Grke, da naj se jim pridružijo.

Rim, Italija, 21. aprila. — Vest, da je poslal predsednik Wilson Nemčiji ultimatum, je povzročila v vseh balkanskih državah veliko razburjenje. Rumunsko in grško časopisje je noto dobesedno pričelo in izjavilo, da ni več daleč čas, ko bodo Združene države napovedale Nemčiji vojno.

Posebno velik utis je napravila nota na grško vlado. Zavezniki so izrabili priliko ter začeli nagovarjati Rumunsko in Grško, da bi se jima pridružili.

Kralj Konstantin je baje rekel: Če izbruhne vojna med Združenimi državami in Nemčijo, je vsaka misel, da bi zmagala Nemčija, izključena. — Nam bi v tem slučaju torej ne preostajalo drugega, kakor pridružiti se zaveznikom.

London, Anglija, 21. aprila. — Atenski dopisnik neke tujakšnje brzojavne agencije naznanja, da so bo Grška v najkrajšem času pridružila zaveznikom. — Diplomatične zveze med njo in Bolgarsko bodo v teku nekaj dni prekinjene. Da se prekinjo zveze z Nemčijo, imajo Grki tudi dovolj vzroka. Nemške čete so namreč razdelele na grškem ozemlju več mestov in odpeljale sedemnajst žensk.

Grška vlada je vložila proti temu odločen protest, na katerega pa še ni dobilo odgovora.

Atene, Grško, 21. aprila. Italijanske čete, ki so prekorale mejo med Grško in Albanijo, prodirajo proti severnem delu Epira. — Dozdaj so zasedle že višine pri Tanasi, Fageonu in Kiorki.

Atene, Grško, 21. aprila. — Nad grškim otokom Tenedosom se je pojavilo v sredo več nemških zrakoplovec, ki so obstreljevali zavezniki tabor. Povzročena škoda je precejšnja. Več angleških in francoskih vojakov je bilo mrtvih.

Stavka v Hastingsu.

Hastings na Hudsonu, 21. aprila. — National Conduet & Cable Co. je včeraj plačala svojim stavkujočim delavcem za delo prejšnjega tedna. Da se niso pojavili zopet kakih zgredov, so postavili pred izplačevalno okno močno posadko državne milice.

Družba je delavcem tudi vrnila delavske karte in druge papirje, ki so jih imeli spravljene, kar je znamenje, da zanje ni več dela.

Vodstvo je pozneje izjavilo, da bo potem oglaševanje dobilo druge delavce in da ne bo plače niti za cent povišalo.

Sofiji Sonček, ki je bila pri zadnjih izgredih ranjena, se je stanje poslabšalo in mislijo, da bo umrla.

Presenečeni stavkarji.

V četrtek je v tovarni Habirshaw Mine Works v Yonkersu, N. Y. zastavkalo 1500 delavcev in delavk. Včeraj so prišli po plačo in niso bili malo presenečeni, ko so dobili za svoje tridnevno delo 20 odstotkov zvišano plačo. — Ko so vprašali, odkod to, se jim je povedalo, da je družba že pred tedni sklenila ta teden plačo za dvajset odstotkov povišati. Med delavce je zavladalo veliko veselje. Jezili so se, da so zastavkali ter tako prišli ob poltedensko plačo. — Delati bodo pričeli zopet v ponedeljek.

Razstrelba.

Bordeaux, Francija, 21. aprila. — Tukaj je nastala danes velika eksplozija v tovarni za granate. Kakih dvajset oseb je bilo mrtvih, veliko pa ranjenih. — Kako je nastala eksplozija, se dozdaj še ni moglo dognati. Oblasti so uvedle strogo preiskavo, ker so prepričane, da je dala eksploziji povod kaka dobro zavarovana zarota.

POZOR ROJAKI!

Kdor še nima Slovensko-Ameriškega Koledarja za leto 1916, naj ga nemudoma naroči. V zalogi ga imamo samo še nekaj izvodov. — Stane s poštnino vred 35 centov. Naročite ga takoj! Slovenic Publishing Co., 23 Cortlandt St., New York, N. Y.

Boji pri Dvinsku.

Nemci poročajo, da so odbili ruske napade. — Vroči spopadi v Voliniji in v Galiciji.

Petrograd, Rusija, 21. aprila. — Ruski veliki generalni štab poroča: — Težka nemška artilerija je obstreljevala naše postojanke pri Uskulu. Ko so stopili naši topovi v akcijo, so se morali Nemci nekoliko umakniti.

Artilerijska bitka pri Jakobstadu še vedno ni končana. V Voliniji, v vzhodnem delu Galicije smo si priborili več lepih uspehov.

Pri Popovi gori v Galiciji je vpriporil sovražnik vroč napad na naše postojanke, toda mi smo ga po kratkem boju pognali v beg. Berlin, Nemčija, 21. aprila. — Uradno poročilo nemškega generalnega štaba se glasi:

Pri Grabunovki, severozapadno od Dvinska, so Rusi z vso silo napadli naše postojanke. Kljub temu, da so imeli na razpolago več kot en milijon vojakov, smo bili mi še vedno v veliki premoči. — Ker jim ni preostajalo drugega, so se morali umakniti. V splošnem je položaj neizpremenjen.

Turška fronta.

Goltz paša nagloma umrl. — Boji ob reki Tigris. — 10.000 Turkov napadlo angleške pozicije.

Amsterdam, Nizozemsko, 22. aprila. — Včeraj je bilo izdano v Berlinu uradno poročilo, da je nagloma umrl Kolmar pl. Goltz, vrhovni poveljnik prve turške armade. — Nekateri pravijo, da je imel mrzlico, drugi pa zatrjujejo, da je umrl na pegastem legarju. — Bolan je bil vsega skupaj samo deset dni. Umrl je v glavnem stanu svoje armade. — Goltz paša je bil dalj časa na Turškem in je popolnoma reorganiziral turško armado. London, Anglija, 21. aprila. — Te dni je dospela sem sledeča brzojavka:

18. aprila je napadlo 10.000 Turkov naše pozicije ob reki Tigris. Mi smo se jim postavili odločno v bran. Na 500 jarkov dolgi fronti je oblačilo 1500 Turkov. Vsega skupaj je padlo kakih 3000 turških vojakov. Samoobsebi je ujemvno, da se jim je napad popolnoma izjalovil.

Petrograd, Rusija, 21. aprila. — Uradno se razglasa: — V Kavkazu smo mi še vedno v ofenzivi.

Stavka.

Pittsburgh, Pa., 21. aprila. — 6300 možkih in ženskih delavcev je danes zapustilo delo v tujakšnji tovarni Westinghouse Electric & Manufacturing Co. Delavski voditelj pravi, da bodo v ponedeljek zastavkali še ostali delavci. Družba je imela 18.000 uslužbenecv.

Stavkarji zahtevajo osemurno delo in povišanje plač, kolikor v to določajo pravila American Industrial Union, neke delavske organizacije.

Povišanje plač. Sharon, Pa., 21. aprila. — The Sharon Steel Hoop Co. je dovolila 900 delavcem desetodstotno povišanje plač. To stopi v veljavo s prvim majem.

Ravno tako bo tudi Knox Press sed Welded Steel Co. povišala s prvim junijem plačo 350 delavcem. Za koliko, ni znano.

Velikanska kupčija. The General Electric Co. je imela tekem preteklega leta za \$33.980.000 naročil za municijo in druge vojne potrebščine.

C. A. Coffin, predsednik družbe, poroča, da so imeli leta 1915 za 17 odstotkov boljše kupčije kot leta 1914.

Mehika.

Villa v Californiji. — Ameriške čete v nevarnosti. — Scott in Funston.

Los Angeles, 21. aprila. — Neke Mrs. Rose Cohn iz tega mesta, ki Villu osebo pozna, je danes naznanila E. M. Blanfordu, načelniku tujakšnje tajne službe, da je videla Villu na ulici.

Blanford in par mehiških uradnikov tajne službe so pričeli takoj z iskanjem. — Dozdaj še niso imeli uspeha.

El Paso, Tex., 21. aprila. — Glasom nekega poročila, ki smo ga danes dobili, imajo Carranzove čete take postojanke, s katerih lahko vsak čas napadejo ameriške čete. Javlja se tudi, da je general Gavira, ki poveljuje mehiškim vojakom, pričel utrjevati svoje pozicije pri mestu Madera, ki se nahaja južno od Chihuahue. Gavira ima tudi pod kontrolo železnico, po kateri dobivajo Pershingovi vojaki hrano in druge potrebščine.

San Antonio, 21. aprila. — Generalmajor Scott in general Funston sta se danes tukaj posvetovala, kaj bi se ukrenilo v Mehiki, da bi se stvar prej končala.

Scott se bo jutri vrnil v Washington, da sporoči vojnemu departmentu Funstonovo mnenje.

Pershing je danes poslal Funstonu kratko poročilo, v katerem mu javlja, kje se sedaj nahaja. Da bi imel kakke neprilike z Carranzisti ne omenja.

El Paso, Tex., 21. aprila. — Iz Cusihuiriachica naznanjajo, da se je general Jose Cavazos, ki je imel nalogo preiskati, če je Villa res mrtav, vrnil iz Borjana, kjer so rekli, da je njegov grob. Izjavil je, da je bilo vse skupaj izmišljeno. Z njim je bilo tudi več častniških poročevalcev in par ameriških vojakov.

Chihuahua City, Mehika, 21. apr. Carranzove čete so danes v tem mestu streljale na neki ameriški zrakoplov, ki se je pojavil nad mestom. Na ulicah je prišlo do pretepov med tu bivajočimi Amerikanci in civilnim prebivalstvom. Veliko Amerikancev je zapustilo mesto: zdaj potujejo v Združene države. Mestna oblast je izjavila, da ne more preprečiti slinihi počenjanj napram Amerikancem.

Pozor pošiljatelji denarja!

Tekom vojne smo odposlali hranilnicam, posojilnicam ter posameznim osebam na KRAJNSKO, ŠTAJERSKO, ISTRIJO, KOROŠKO, HRVATSKO, in druge kraje v AVSTRO-OGRESKI blizu 7 milijonov kron. Vse te pošiljave so dospele v roke prejemnikov ne tako hitro kakor prej v mirnem času, toda zanesljivo. Od tuka se vojakom ne more denarja pošiljati, ker jih vedno prestavlja, lahko pa se pošlje predstavnikom, ali znancom, ki ga od tam pošljejo vojakom, ako vedo za njegov naslov. Denar nam pošljite po "Domestic Postal Money Order" ter priložite Vaš natančen naslov in naslov osebe, kateri se ima izplačati.

K.	\$	K.	\$
5....	50	120....	18.00
10....	1.05	130....	19.50
15....	2.40	140....	21.00
20....	3.15	150....	22.50
25....	3.90	160....	24.00
30....	4.65	170....	25.50
35....	5.40	180....	27.00
40....	6.15	190....	28.50
45....	6.90	200....	30.00
50....	7.65	250....	37.50
55....	8.40	300....	45.00
60....	9.15	350....	52.50
65....	9.90	400....	60.00
70....	10.65	450....	67.50
75....	11.40	500....	75.00
80....	12.15	600....	90.00
85....	12.90	700....	105.00
90....	13.65	800....	120.00
95....	14.40	900....	135.00
100....	15.15	1000....	148.00

Ker se zdaj cene denarja skoraj vsak dan menjajo, smo primorani računati po najnovejših cenah in bomo tudi nakazovali po njih. — Včasih se bo zgodilo, da dobi naslovnik kaj več, včasih pa tudi kaj manj. List dospe na zapad ponavadi par dni kasneje in med tem, ko dobi naslovnik list v roke, se pri nas cene morda še večkrat spreminjajo.

TVERKA FRANK SAKER, 23 Cortlandt St., New York, N. Y.

Nemčija se najbrže ne bo uklonila zahtevam Amerike.

IZJAVA HOLTZENDORFFA, ŠEFA MORNARIŠKEGA NEMŠKEGA ŠTABA. — ON ODLOČNO ZATRJEJE, DA PARNIKA "SUSSEX" NI TORPEDIRAL NOBEN NEMŠKI PODMORSKI ČOLN. — RAZPOLOŽENJE V WASHINGTONU. — NEMCI SO SE BILI OBVEZALI, DA BODO SVARILI POTNIKE IN MOSTVO TRGOVSKIH PARNIKOV. — BRZOJAVKA AMERIŠKEGA POSLANIKA GERARDA.

Washington, D. C., 21. aprila. — Uradniki državnega departamenta pravijo, da ameriška vlada nikakor ne bo zadovoljna, če ji bo Nemčija stavila kake nove predloge, pač bo pa kriza šele tedaj končana, ko bo Nemčija opustila svoje metode v bojevanju s podmorskimi čolni.

Nemčija se bo najbrž dolgo časa izogibala, predno bo dala odločen odgovor.

Ameriški poslanik v Berlinu, Gerard, je brzojavil državnemu departamentu, da je izročil ameriško noto včeraj popoldne ob pol petih nemškemu zunanjemu ministru.

Državni tajnik Lansing ni hotel povedati, če mu je poslanik še kaj drugega sporočil. Ko so ga vprašali, kakšen utis je napravila nota v Nemčiji, je rekel, da ne ve.

Nekateri so prepričani, da bodo Združene države popolnoma zadovoljne, če bo Nemčija zagotovila, da bodo njeni podmorski čolni opravljali isto delo ob angleški obali kot ga opravlja v Sredozemskem morju. Po mednarodnem pravu ne more Nemcem namreč nikdo zabraniti, da bi ne preiskovali parnikov nevtralnih držav.

Odgovor nemške vlade bo skorajgotovo formuliran na sledeči način:

1. — Nemška vlada je pripravljena nadaljevati vojno s podmorskimi čolni točno po predpisih ljudskega prava. Ona ima pravico poslati na vsako nevtralno trgovsko ladijo svoje ljudi, ki bodo vse zaloge natančno preiskali in ki bodo skrbeli za varnost mostva ter potnikov.

2. — Nemški podmorski čolni bodo opravljali ob angleški obali isto službo kot v Sredozemskem morju. Temu ne more nikdo ugovarjati, ker imajo Nemci po pravih mednarodnega prava do tega popolno pravico.

3. — Nemčija bo zahtevala od Združenih držav, kot zastopnika nevtralnih dežel, da bodo uredile plovbo trgovskih ladij.

Berlin, Nemčija, 21. aprila. — Admiral pl. Holzen-dorff, šef nemškega mornariškega štaba, je danes izjavil sledeče:

— Mi nikakor nečemo, da bi se prekinile diplomatske zveze med nami in Združenimi državami. To bi bila naravnost blaznost. Mi nikakor ne bomo dali povoda novi vojni, kljub temu da želimo nadaljevati vojno s podmorskimi čolni.

Mi nismo potopili parnika "Sussex". O nobenem dogodku, kar se jih je zgodilo v sedanji vojni, nisem tako prepričan kakor o tem.

Oni, ki bi bral definitivne inštrukcije in natančna povelja, ki jih je dobil poveljnik vsakega podmorskega čolna, bi razumel, da torpediranje "Sussexa" ni bilo mogoče. Veliko naših podmorskih čolnov se je vrnilo domov, ki so bili na lovu na angleške bojne ladje. Medpotoma so neprestano srečavali razne trgovske ladje, katerih pa niso potopili, dasiravno so vedeli, da imajo nekatere med njimi na sebi municijo.

Mi smo se definitivno zaobljubili, da bomo v vsakem oziru posvarili mostvo in potnike trgovskih ladij. Te obljube smo se tudi v vsakem oziru držali. Jaz govorim brez vsake zahrbtnosti in popolnoma odkrito:

Na stotine trgovskih ladij bi bili lahko potopili, če bi ne bili zadali Združenim državam te obljube. Zdi se nam, da je to zadostna žrtev. Dovolj smo dovolili, zdaj pa ne moremo več.

V prihodnjih petih mesecih se bo izkazalo, kaj lahko napravimo angleškemu brodarstvu. Obroč okoli angleških otokov postaja vedno ožji in ožji.

Tedaj se bo izkazalo, če bo Angleška vstrajala pri svojem sklepu, da ne bo prej sklenila miru, dokler ne bo Nemčija uničena.

Čim dalje bodo vstrajali pri tej ideji, tembolj bodo podaljšali vojno in tem večja bo njihova odgovornost za vse, kar se je zgodilo.

Samoobsebi je umevno, da se nanaša vse, kar sem rekel glede trgovskih ladij, na ladje sovražnih držav. Niti v glavo nam ne pade, da bi brez svarila potapljali nevtralne ladje, ki se nahajajo na poti proti Angliji.

Premogariji bodo dobili odgovor. Za dva prsta \$2500.

Zastopniki premogarjev so včeraj naznanili, da bodo imeli danes z zastopniki kapitalistov končno posvetovalje in upajo, da bodo mogli v kratkem dati premogarjem odgovor. Sodnik Kelly iz Brooklyna, N. Y. je včeraj prisodil petletnemu Charles Levittu \$2500 zta izgubo dveh prstov in na nogi, ki jih je izgubil ko ga je povozil voz Borough Building Material družbe.

"GLAS NARODA"

(Slovenian Daily.)
Owned and Published by the
SLOVENIAN PUBLISHING CO.
(a corporation.)
FRANK SAKSER, President.
LOUIS BENEDIK, Treasurer.
Place of Business of the corporation
and addresses of above officers:
82 Cortlandt Street, Borough of Man-
hattan, New York City, N. Y.
Na celo leto velja list za Ameriko in
Canada \$3.00
"pol leta" 1.50
"celo leto za mesto New York" 4.00
"pol leta za mesto New York" 2.00
"Myrope za vse leto" 4.50
"pol leta" 2.50
"četrt leta" 1.70
"GLAS NARODA" izhaja vsak dan
izvenredno nedelja in praznikov.
"GLAS NARODA"
("Voice of the People")
Known every day except Sundays and
Holidays.
Subscription yearly \$3.00.
Advertisement on agreement.

Dopisni bres podpisani in osebnosti se ne
priobčujejo.
Denar naj se blagoviti pošiljati po
Money Order.
Pri spremembi kraja naročnikov pro-
simo, da se nam tudi prejšnje bi-
lvališče namani, da hitreje na-
demo naslovnika.
Dopisom in pošiljankam naredite ta
naslov:
"GLAS NARODA"
82 Cortlandt St., New York City
Telefon 4687 Cortlandt.

Koncem tedna.

Perot ogromne črne pice, ka-
tera kljuje skoraj že dve leti Ev-
ropo, je začela segati preko mor-
ja, in nekateri pravijo, da ni več
daleč čas, ko bomo v njeni senci.
Ako se izpolni razna prerokova-
nja diplomatov, bomo tudi mi de-
ležni njenih daril. Umevno je, da
se jih ne bomo preveč razveselili.

Ali se bo Nemčija uklonila, ali
bo ustajala na svojem stališču?
To je vprašanje, ki ga izgovarjajo
vsi pred. Nam se zdi, da se ne bo.
Podobna je gadu, kateremu je sto-
pil človek za vrat. Zvijta se, piha
in sika ter dokazuje, da je še ved-
no pri življenju. In ako mu v tem
polažu pomoliš pred gobec za-
reže železo, bo vgriznil vanj.

V vrstah ameriških Nemcev so
bile osnovane in deloma tudi izve-
dene zarote proti Združenim drža-
vam. Lahko se reče, da so Nemci
v Ameriki edini narod, ki so z du-
šo in srcem proti Ameriki. Ti
ljudje ne poznajo hvaležnosti. To-
da glejte, čudež vseh čudežev! Ti
Nemci se na vse načine branijo
vojne. Prav dobro namreč vedo,
da bi bil zadan v slučaju vojne
smrten udarec njihovemu vsenem-
skemu delovanju.

Zdaj kriče, da bi se godila Nem-
ški krivica, če bi ji napovedale
Združene države vojno. Ali so
morda izkazali Nemci Ameriki
pravico, ko so potopili "Lusitani-
jo", "Arabic" in "Sussex"?

Vlada, ki je izžvala sedanjo voj-
no, ki je opustošila Belgijo, da
skoraj ni ostal kamen na kamnu,
ki je uganjala najhujša grozodej-
stva, kar si jih je mogoče misliti,
ta vlada govori nekaj o pravicah.
Če se ne moti, ko kmalo dve
leti, odkar je pozabila, kaj prav-
zapravi pomeni ta pojem.

Nasi ljudje so se bali besede
Slovenec kakor samega vraga. Na
vse načine so se pridružili in zatri-
jevali, da so Avstrijci in nobeni
Slovenci. Če hočejo, da jim ne bo
slaba predla, naj se vsaj zdaj ne-
koliko pozabijo na Avstrijo in na
enakopravnost, ki vlada v njej. Če
bodo še naprej trobili svojo, jih
bodo smatrali Amerikanci za svo-
je sovražnike, če bodo pa po prvi-
ci povedali, kaj so in kaj so ime-
li od Avstrije, bodo simpatizirali
z njimi.

V nasprotnem slučaju bi se jim
znalo goditi tako, kot se je našim
reževem v Kanadi. Vladni uradni-
ki so hodili od hiše do hiše in
vpraševali ljudi: — Kaj si? Kaj
je tvoj materni jezik? — In ne-
kateri Slovenci so jim s ponosom
odgovarjali: — Mi smo doma iz
Avstrije, mi smo Avstrijci, mi go-
vorimo avstrijski jezik. — Za svo-
jo laž so dobili zaslužen plačilo.
Se danes so nekateri zaprti.

Reamere v starem kraju so z

vsakim dnem hujše. Nek rojak
nam piše: — Prijatelj mi je spo-
ročil iz starega kraja, da je zad-
nji vojaška oblast pobirala plo-
čevino, medenino in bakrene pro-
dmete. Ker pri njem niso ničesar
dobili, so zapisali kljake od vrat
in pipo pri vodnjaku. Ako pride
še večja sila, mu bodo še vzeli
kljake in pipo.

Kako bi ne bil človek navdušen
za vojno in cesarja? Kruha ni,
obleke ni, obutve ni; boleznimi se ši-
rijo, ljudje umirajo, grozot ni ne
konec ne kraja. Onega, ki ne kri-
či: "Živela vojna!", zadene huda
kazen.

Njegovo cesarsko-kraljevo sle-
parsko veličanstvo na Vesey
Streetu in izdajalstvo njegovega
slovenskega (?) lista (?) naj nam
blagovolita v svoji brezprimerni
velikodušnosti oprostiti, da njuno
ime ni bilo imenovano v današ-
njem "Koncem tedna".

**Kako je z delom po naših
naselbinah.**

Potomac-Manor, W. Va. — Zad-
nji mesec smo stakali in zahteva-
vali od družbe, da bi nam poviša-
la plačo 12 centov pri toni. Uspe-
ha nismo imeli, ker je bilo preveč
skebov. Sem ne svetujem nikomur
hoditi. Pozdravi! — Naročnik.

Wendel, W. Va. — Tu smo le
trije Slovenci in še ti sami. Več
je Hrvatov in Madžarov. Delavci
se medsebojno dobro razumemo.
Vsi smo organizirani, vsled česar
je nam družba povišala plačo za
dva in eno tretjino centa. Zasedaj
ne svetujem nikomur sem hoditi,
ker se ne dela posebno dobro. Po-
zdravi! — Mike Celin.

Dopisi.

Hanover, Pa. — Vedno pazljivo
prečitam vsako številko G. N., to-
da dozdaj se nisem videl dopisa
iz te naselbine. Tu je dvajset
slovenskih družin in devet sam-
cev. Imamo slov. saloon, kjer se
shajamo in gasimo žej. Rojaka
Josip Knapič in Martin Stegenšek
nam pa z lepo godbo krajšata dolge
ure. Najbolj pogrešamo deklet.
Tu so štirje premožerovi, ki so
last Delaware, Laokavama &
Western Railroad Co. S prvini
aprilom bi imeli zastavkat, ker
je kontrakt potekel, toda naši za-
stopniki so nam sporočili, da naj
ne prenehamo delati, da bodo na-
daljevali s pogajanji s kapitalisti.
Delajske razmere niso zadovolj-
ve; od kare plačajo konaj 50¢.
Pozdravi! — John Kapela.

Collinwood-Cleveland, Ohio. —
Malokdaj je kak dopis iz te ve-
like naselbine, zato prošim, da pri-
občite par vrstic. Dela se prav do-
bro, tako, da se ne moremo pravi-
niče pritoževati. Napredujemo v
vsakem oziru. Pri zadnji seji dru-
štva "Mir" smo organizirali pev-
ski zbor. Pristopilo jih je trinajst.
Bog daj, da bi se do prihodnje se-
je število vsaj še za enkrat po-
množilo. Išemo pevovodje; kdor
bi bil pripravljen sprejeti to me-
sto, naj piše ali naj se pa oglasi
pri: Alojziju Mrmolji, 689 E. 160.
Street.

Linton, Ind. — Smrt je iz naše
srede ugrabila Minko Fojker, roj.
Jeraša. Umrla je na porodni. Za-
pušča soproga in tri nedorastle
otroke. Doma je bila iz Škofjelo-
ke na Gorenjskem. Pokopali smo jo
14. aprila. Društvo S. N. P. J. št.
180, katerega član je njen mož, ji
je položilo na grob krassen venec.
Lahka ji bodi zemljica! — John
Špeh.

Milwaukee, Wis. — Rojaka Jo-
sipa Fondo iz Sv. Pavla in Josipa
Zajca iz Kokarjev v Savinski do-
lini je povozil policijski voz. Fon-
da je dobil tako rano na glavo,
da je rani podlegel; Zajca je pa
ranilo na nogo, da še sedaj ni zmo-
žen hoditi. — Louis Bregant.

Postnega tatu prijeli.

Baltimore, Md., 21. aprila. —
Poštni detektivji so danes tu are-
tirali R. J. Quigleya, ki je nedav-
no ukradel iz nekega postnega vo-
za v New Yorku za \$400,000 vred-
nostnih papirjev. Papirji se sedaj
nahajajo v poštni blagajni, tat pa
v ječi.

General Gallieni operiran.

Pariz, Francija, 20. aprila. —
Generala Gallienija, ki je zadnji
mesec resigniral kot vojni mini-
ster, so danes v Versaillesu operi-
rali na ledih. Njegovo stanje je
kot poročajo, zadovoljivo.

**Slovenska liturgija pri
Jugoslovanih.**

— Povestne črtice. —

Poleg M. Mesica, S. Ljubica i. dr.
sestavi Andrej Fekonja.

Sedanje stanje.

V najnovejši dobi je rimska
stolica natančneje določila rabo
cerkvene slovensčine.

Kako je bilo še leta 1863., raz-
vidimo iz sledečega poročila Ma-
tije Majarja:

"Na vaše pitanje, koliko žup je
v Dalmaciji in v Istri in na otokih,
kjer se služi služba božja po rim-
skem obredu a v jeziku sloven-
skem, je težko odgovoriti točno.
Neki župnik služi službo božjo po
latinsku ondi, kjer so vedno slu-
žili po slovensku; neki mašuje pol
tako a pol onako; a neki zapeva:
"Pomolimo se!" pak peva molitev
latinsku, a završi jo: "Gospodom
našim Isusom Hristom sinom Tvo-
jim, koji s Tobom živi i kraljuje
po sve veke vekov" (namesto: ize
s tobom živet i carstvujet v veki
vjek)! Ina jih, koji vrše latinski
ono, kar se govori molče (secre-
ta), a glagoljski ono, kar se go-
vori na glas; a nekim služi seda-
nji jezik namesto staroslovenske-
ga. Tako vam ne morem povedati
točno, kje se vrši služba božja po
slovensku. Morem vam pa pove-
dati, kje se sme služiti po sloven-
sku, namreč: po Dalmaciji, po
Istri, po dalmatinskih in karner-
skih otokih in po vseh biskupiji
senjski, po otoku Krku, razven
mesta Krka. Velika sv. maša se
služi po slovensku, a tiho mašo či-
tajo neki po latinsku, neki po slo-
vensku. A v teh krajih moremo
(smemo) tudi pred ljudstvom ita-
lijanskim po slovensku sv. mašo
čitati in pevati. Tako mašujejo
franciskani v Zadru in drugih
krajih. V semeniških zaderskem,
senjskem in djakovskem uče se si-
cer bogoslovci staroslovenskega
jezika, a maševati po slovensku se
nikjer ne uče; tega se morejo su-
mi naučiti, ako kdo hoče. Tako je
to od nekoč. Jaz poznam
mnogo duhovnikov, ki so preje
samo latinski maševali, sedaj pa
mašujejo po slovensku, neki samo
o praznikih veliko mašo, a neki
tudi tiho mašo. Ljudstvo želi slu-
žbo božjo v slovenskem jeziku, in
duhovniki, ki tega ne znajo, po-
magajo si kakor morejo in tudi
kakor hočejo."

Leta 1886. se je v Črnigori usta-
novila nadškofija barska za ondot-
ne katoličane, ki so ponajveč srb-
ske narodnosti, tudi s slovensko
liturgijo, in dotični semeniški
se odgajajo v Rimu. V Rimu se
služi tudi še včasih v ustavu sv.
Jeronima glagoljski.

Congregatio S. Rituum je uka-
zala leta 1892.: 1. Staroslovenski
jezik se sme rabiti pri bogosluž-
nih opravih povsod, kjer je bil
dosledni zakonito v porabi. 2. Pri
maši se ne sme latinski jezik za-
menjati s slovenskim; vendar je
dopuščen, da se tam, kjer je po-
slednji prišel v rabo, epistola in
evangelij, ki se pevata latinski,
prečitata tudi v slovenskem jezi-
ku. 3. Ako ima svečenik pravico
pri sv. maši rabiti slovenski jezik,
mora, ako opravlja bogoslužje v
cerkvah, kjer je v porabi latinski
jezik, rabiti tega, in obratno mora
svečenik, ako opravlja bogoslužje
v cerkvah, kjer se rabi slovenski
jezik, maševati v tem in ne v la-
tinskem.

Bivši senjsko-modruški škof dr.
Juraj Posilović je priskrbel novo
izdajo rimskega misala s sloven-
skim jezikom in pismom glagoli-
skim. (V dotični svoji poslanici
dne 25. oktobra (marca) 1894 veli:
"Ovaj dakle slovenski misal uvo-
dim u naše dieceze Senjsku i Mo-
drusku kano jedini zakoniti misal
za službu božju slovenskim jezi-
kom, bila ova svečana, ili samo
pjevana, ili tiha; i nalažemo svi-
ma svečnikom naših dieceza, da
ga naročito za svečanu, ili pjeva-
nu svetu mislu — u mestu dosa-
danjega ščaveta s običnim hrvat-
skim jezikom, spojena s latinskim
misalom — čim se može prije, u-
porabo stave. Pošto ovo podpu-
ne u svih stranah, izvedeno bude, za-
branjeno se izjavlja poraba šča-
veta, ili običnoga hrvatskoga je-
zika u sv. misi, kano i miešanje la-
tinskoga jezika bilo s hrvatskim
ili staroslovenskim u istoj misi.
Misa glede jezika ima biti čitava
ili slovenska, ili latinska.")

Čisto jasno in odločno pa je ra-
bo slovenskega jezika določil sv.
zbor za obrede v pismu do nad-
škofov, škofov itd. provincij go-
rške, zadrške in zagrebške z dne
8. vel. srpnja 1898. V tem važnem
pismu je določeno v 14. točkah

**Zakaj je soda kraker
dandanes priznan kot
splošna hrana?**

Ljudje so jedli soda-
krakerje že v starih ča-
sih, to je res, toda ku-
pili so jih iz soda ali za-
boja in jih ponesli do-
mov v papirnati vreči
in vsa aroma je izgi-
nila.

Uneda Biscuit soda
krakerji so boljši ka-
kor prej pečeni — pe-
čeni v največjih pekar-
nah na svetu — pečeni
do popolnosti — točno
zaviti — popolnoma o-
hranjeni, dokler jih ne
vzamete kot iz peči sve-
žih iz škatlic, v katere
so vloženi. Pet centov.

**NATIONAL
BISCUIT
COMPANY**

zlasti sledeče: Raba starosloven-
skega jezika v bogocastju je
stvari privilegij, navezan na do-
ločene cerkve, nikakor pa ne ose-
bnih privilegij nekaterih svečnikov.
One cerkve so deležne tega pri-
vilegija, katere morejo dokazati,
da ga uživajo že trideset let. Jav-
na in slovenska služba božja v njih
mora biti le slovenska. Tudi kar
ljudstvo pri slovenski božji službi
poje ali odgovarja, sme biti le sta-
roslovensko. Kar velja za misal,
velja tudi za obrednik. Škofje naj
v svojih semeniških skrbno po-
spešujejo učenje latinsčine in sta-
roslovensčine, pred delitvijo ma-
niškega reda naj zaznamujejo kle-
rike, ki se odločijo za latinske in
staroslovenske cerkve, prepričavi
se prej o njih volji in zmožnosti.
Pri oznamjevanju božje besede in
drugih opravih bogocastja, ki
niso strogo liturgijske, se dovo-
ljuje raba živega slovenskega je-
zika.

S tem odlokom je potrjena slo-
venska liturgija in ji je hkrati do-
ločena meja in obseg.

Raznoterosti.

Nemčija bo poslala kemikalije za
barvo.

Nemška vlada je dovolila trgov-
cem, da pošljejo v Združene drža-
ve 15,000 ton različnih kemikalij
za izdelovanje barv, ki jih tukaj
zelo primanjkuje. — Angleži pošil-
jajne ne bodo ovirali.

Izvoz iz New Yorka

je znašal zadnji teden \$25,106.135.

Glas Franca Jožefa na gramofon-
skih ploščah.

V Avstriji so izdelali gramofon-
ske plošče s Franc Jožefom gla-
som. — Plošče se prodajajo v ko-
rist pokojniškega sklada.

Papir za fotografske slike.

Neka ameriška trdnja je prič-
ela izdelovati najfinejši papir za
fotografske slike. — Do zdaj so
gledali iz Francije in Nem-
čije.

Nenavadne kinematografske
slike.

V vseh večjih mestih države
New York so kazali nenavadne ki-
nematografske slike, ki so pred-
stavljale pravo življenje v Sing-

Singu in drugih newyorških dr-
žavnih ječah. Na sliki je bilo vide-
ti življenje jetnikov, ki so zaprti
za vedno in nikdar ne zapustijo
ječe; druga je zopet kazala jetni-
ke pri delu na polju oziroma v de-
lavnica; tretja pri igrah itd.

Slikar karikatur dobi \$150,000 na
leto.

"Bud" Fisher, slikar znanih ka-
rikatur "Mut in Jeff", dobi na le-
to za svoje slike \$150,000; to je
dvakrat toliko, kot predsednik
Združenih držav. Za slike "Mutt
in Jeff" dobi \$78,000, ostalo pa za
razne druge humoristične slike, ki
jih izdajajo v knjigah oziroma kot
razglednice. Vsaki dan dela dve
uri; toraj "zasluži" v eni uri \$270,
ali 5 dolarjev v eni minuti.

Iz Avstrije.

V listih se čita, da se kuje na
Dunaju nov denar. Krone bodo
drugače od sedanjih. Novi 20vi-
narski kosi bodo iz železa, 10vi-
narski pa iz novega srebra. Zlat
denar bo nosil na eni strani novi
mali grb.

Ker je oblačenje malih dečkov
v obleke, ki so popolnoma pona-
rejene častniškim uniformam, v
stanu žaliti ugled častnika in je
zlasti popolnoma nedopustno, da
se nosi zlatemu častniškemu por-
tepeju podoben obesek na sablji
in častniške znake, je ministertvo
notranjih zadev to razvado sploš-
no prepovedalo. Prestopki te pre-
povedi bodo kaznovani po določ-
bah cesarske naredbe z dne 20.
aprila 1854 z globo do 200 K ali
z zaporom do 14 dni.

Novi Kruppovi topovi.

Nek mehanik, ki je bil zaposlen
več mesecev v Kruppovih tovar-
nah, pripoveduje v londonskem
listu "Daily Express" čudovite
stvari o Kruppovih obratih sploh,
posebno pa o novih topovih, ki
bodo strašno orožje. Na minuto
bodo oddajali po 650 strelcev. Upo-
rabili jih bodo ob Suez in na za-
padnem bojišču.

Po nedolžnem obsojen na 30 let.

"Corriere della Sera" poroča,
da je obsojila porota v Genovi l.
1896. Rumuna Corsanegro v 30-
letni zapor, ker je baje umoril ne-
ko Ano Maggino. Obsojenec je
zatrjeval svojo nedolžnost. Neko
brezumno naznanilo, došlo l. 1900,
ki navaja ime pravega morilca,
so šele zdaj pričeli upoštevati in
se je razpisala nova razprava.

Najdaljši predor v Ameriki.

Pet milj dolgi predor v Rogers
Pass, ki je bil nedavno dogotov-
ljen, je najdaljši v Ameriki. —
Hoosac predor v Massachusetts, ki
je pred tem veljal za najdaljšega,
je dolg štiri in pol milje. — Novi
predor je zanimljiv z ozirom na
način in čas, v katerem so ga zgra-
dili. — Vsak mesec so predeli pov-
prečno 520 čevljev.

Nizozemski parnik potopljen.

London, Anglija, 21. aprila. —
Danes se je potopil nizozemski pa-
rnik "Lodewijk van Nassau". Ne-
ko Lloydov poročilo pristavlja,
da je utonilo pet mož. Potopil se je
v šestih minutah; šestinideset
mož se je rešilo.

NAZNANILO.

Društvo Marije Pomagaj št. 79
K. S. K. J. v Waukeganu, Ill.,
naznanja Slovencev v Waukega-
nu in North Chicagu, da sprejema
sedaj za dobo TREH MESECEV
nove člane VSTOPNINE PRO-
STO. Društvo posluje v zvezi s K.
S. K. Jednoto in je eno najbolj-
ših v tej naselbini; ima že \$1000
v svoji blagajni in plačuje svojim
bolnim članom po \$6.00 bolniške
podpore na teden. Sprejemajo se
člani v starosti od 16. do 50. leta
in se lahko zavaruje za svoto
\$250, \$500 ali \$1000 smrtnine, za
starost od 45. do 50. leta pa samo
za \$250 smrtnine.
Za vsa nadaljna pojasnila obr-
nite se na društvenega tajnika:
Math. Jereba.
1416 S. Sheridan Rd., Waukegan,
(3x 22-29-46-5) Ill.

Rad bi izvedel za svojega prijate-
lja FRANKA KARIŽ. Doma je
iz Merč hšt. 24, fana Povir na
Primorskem. Če kdo izmed ro-
jakov ve za njegov naslov, naj
ga mi naznani, ali naj se pa sam
javi. — Andrew Skrinjar, 643
E. 160. St., Cleveland, Ohio.

Rad bi izvedel za naslov svojega
prijatelja JANEZA BOC. Do-
ma je iz vasi Lmkovec, občina
Mirna. Pred enim letom in pol
sva bila skupaj v Johnstownu,
Pa. (Moxham.) Kdor ve za nje-
gov naslov, prošim, da mi na-
znan, ali naj se pa sam javi
svojemu prijatelju: Frank Kor-
dan, Box 163, Seward, Pa.
(22-24-4)

Mr. Clemens Radueha, 324 Palmer St., Detroit, Mich., je rabil Seve-
rovo Zdravilo za obisti in jetra, ko je imel obisto neprimerno ter mu je pi-
sal: "Bil sem bolan več kot eno leto in pol. Potem sem izvedel o Seve-
rovem Zdravilu za obisti in jetra ter sem bil oblašan. Rad tega lahko
priporočam to zdravilo vsem, ki trpijo vsled obistnih neprim.".

Kadar vas hrbet boli

iščite vzrok. Mogoče je, da ga povzroča kaka obistna
neprimika in zato rabite

**Severa's Kidney and Liver
Remedy**

(Severovo Zdravilo za obisti in jetra) ki
vas bo spravilo na pot k zdravju. Rabi
se naj v slučajih vnetja obisti ali mehur-
ja, zadrževanja ali puščanja goste vode,
oteklih nog in bola v hrbtu katerega povzroča obistne neprim-
like in v slučajih zlatenice ali kislega želodca. Izkazalo se je
tudi kot zelo uspešno za odpravo močenja postelje pri otrocih.

Zapeka

se ponavadi tudi pojavlja med časom obistnih neprimik in da se
ponovno zdravjenje, naj se rabi tudi SEVERA'S BALSAM
OF LIFE (Severovo Življensko Balzam) kateri je že večkrat
izkazal svojo vrednost v zvezi s Severovim Zdravilom za obisti in jetra.

Cena Severovega Zdravila za obisti in jetra: 50c a \$1.00.
Cena Severovega Življenskega Balzama: 75c.

Vprašajte vašega lekarnarja za Severove Pripravke. Ako vas ne more založiti, na-
ročite jih od nas.

W. F. SEVERA CO., Cedar Rapids, Iowa

"KRACKERJEV" BRINJEVEC

je najstarejše in od
zdravnikov pripoznano
kot najboljšo sredstvo
proti notranjim boleznim

Cena za "BRINJEVEC" je: 6 steklenic \$ 6.50
12 steklenic 13.00

V ZALOGI IMAMO

tudi čisti domači TROPINJEVEC in SLIVOV-
KA kuhana v naši lastni destilaciji.

Nase cene so sledeče:

Tropinjevec per gal. \$2.25, \$2.50, \$2.75 in \$3.00
Slivovitz per gal. \$2.75—\$3.00
Tropinjevec zaboj \$ 9.00
Slivovitz zaboj \$13.00
"66" Rye Whiskey 5 let star, zaboj \$11.00

Rudeča Ohlo vina per gal. 55c., 60c., 65c.
Catawba in Delaware per gal. 75c.—80c.

Za 5 in 10 gal. posodo računamo \$1.00, za
25 gal. \$2.00, za večja naročila je sod zastoj.

Naročilo naj se priloži denar ali Money Order
in natančni naslov. Za pristnost pišate jamčimo.

The Ohio Brandy Distilling Co.

6102-04 ST. CLAIR AVE., CLEVELAND, O.

Frank Petkovšek

Javni notar (Notary Public)

718-720 MARKET STREET
WAUKEGAN, ILL.

PRODAJA fina vina, izvrstne smotke,
patentirana zdravila.
PRODAJA vožne ilstke vseh prekomor-
skih črt.
POŠILJA denar v stari kraj zanesljivo in
pošteno.

UPRAVLJA vse v notarski posel spada-
joča dela.
6102-04 ST. CLAIR AVE., CLEVELAND,

Slovenska Društva

po vseh Zjedinjenih državah imajo za
geslo, da kadar treba naročiti

**DOBRE IN
POCENI**

Vojaški sistem v Švici.

Zadnji čas se skoro v vseh krogih največ razpravlja o takozvani "preparedness" — pripravljenosti, ki je sedaj glavni cilj Wilsonove administracije. Razni vojaški strokovnjaki strica Sama so že pričeli izražati svoja mnenja o bodočem vojaškem sistemu, ki naj bi ga Združene države vpelele in tako na najcenejši način prišle do zadostne vojaške sile. Najbolj podpirano mnenje je ono, ki se zavzema za švicarskega.

Ker smo prepričani, da večina vojakov ne ve veliko o vojaških razmerah v Švici, jih bomo v naslednjem na kratko z njimi seznanili.

Vsak možki, ki je telesno dovolj razvit, je podvržen vojaški službi od 20. do 48. leta. Pri častnikih se doba za par let potegne.

V Švici polagajo veliko vrednost na telesno vaje že v zgodnji mladosti. V ljudskih šolah, v mestu kot na deželi, imajo dečki od 10 — 16 let vsak teden par ur telovadbe. Pozneje, ko so iz šole, se jih napeljuje, da vežbanje nadaljujejo v za to ustanovljenih klubih, kjer se obenem vadijo v streljanju. V to dečke ni treba bogve kako priganjati, kajti telovadba in streljanje je že nekaj narodni sport.

Ko dopolnijo mladi Švicarji osemnajsto leto, lahko ob nedeljah pobajajo v vojaške pripravnice, katere vodijo častniki, ki vse nedelje žrtvujejo za to. Ko pa dosežejo devetnajsto leto, se morajo vsi, brez ozira na stan, podvreči zdravniški preiskavi.

Ob ti priliki jih tudi eksaminirajo v branju, računstvu in posebno še v zakonodaji. Izpad teh preiskav dajo občinstvu v javnost, da se lahko vsak državljan prepriča, koliko so napredovali oz. roma nazadovali v tem ali onem kantonu. Ako se pokaže, da so v kakem kantonu nazadovali, potem gledajo na to, da nazadovanje v bodoče preprečijo.

Potrjeni imajo prvo leto 67 dni rekrutskih vaj. Sprva so imeli le 48 dni, toda pozneje so sprevideli, da je bilo premalo. V ti kratki dobi se navadijo mnogo. Prvo, kar se navadijo je vbojati, kar zanje ni ravno najlažje, kajti, kot prosti državljani republik, kritizirajo oblasti in vsako napravo, ki jim ni pogodu.

Vadijo se rabiti orožje in isto ohraniti v dobrem stanju. Odvrtač jih od mehkušnosti in napeljujejo k vstrajnosti. Na lepo korakanje in obračanje ne gledajo. Rekruti zaključijo kratko službo prvega leta z manevri.

Prvih dvanajst let ostanejo v takozvani "elite". (To je del armade, v kateri so le moške do 32. leta.) V teh dvanajstih letih se morajo sedemkrat javiti k trinajstrednjim vajam. Splošno mnenje je, da je prekratka doba; najbrže jo bodo za pet ali šest dni podaljšali.

Z 32. letom jih prestavijo v domobranski del armade. Tu ostanejo do štiridesetega leta. V tem času se morajo dvakrat — vsake štiri leta — priglasiti in trinajst dni služiti.

Od tu so končno zadnjič prestavljeni k "črni vojski". Tu nimajo v mirnih časih drugih dolžnosti, kot to, da se morajo vsako leto javiti.

Častniki si izberejo iz navadnih čet. Seveda, predno more doseči kak višjo saržo, more narediti različne izpite.

Dne 3. in 4. avgusta 1914 je Švica mobilizirala celo svojo armado z "črno vojsko" vred. Ako ne bi to storila, bi si gotovo kateri izmed njenih vojskovojev se sosedov poslužili se kakke bližnjice preko njenega ozemlja, kot se je n. pr. zgodilo z Belgijo.

Vsled splošne mobilizacije trgovina in industrija zelo veliko trpiti; poleg tega je pa še vzdrževanje tolike vojske za malo delo, kot je Švica, zelo težko breme.

V miru pa znašajo stroški za armado letno le kake 50 milijonov frankov.

V tem vidimo, da ima Švica najsplošnejši vojaški sistem, in da je skoro vsak Švicar izurjen vojak, dasi so stroški malenkostni v primeri z drugimi deželami.

V državi New York so zadnjič čas sprejeli predlogo za splošno vojaško vežbanje v šolah.

Po zasedenju Belgrada

je vlada ondaj tema, kajti elektrarna je bila razrušena. Sedaj že zopet obratuje. Napravili so tudi več kopalnic in vložili nove šipe, ki so bile razbite (100.000).

Leda.

Ivan Cankar.

Na prostranem taborišču, pred pustim obličjem nizkih, rdečih barak, se je vadilo tisoč vojakov in več. Mrzlo jutro je bilo; suha megla je rezala v kožo, na razlojenih, trdih tleh je ležala slana, starim rekrutom je viselo ivje od brk. Sunkoma, z lesenimi koraki so se premikale vrste naprej in nazaj, na desno in na levo, strinjale so se in razmikale, mahoma so padle na trebuh kakor pokošene, vzdignile se prav tako naglo, korakale v to smer, v ono smer, spustile se v tek ter se ustavile ukovane pred plotom. Po vsem taborišču so se razlegali rezki, presekani klici v čudnem jeziku in v glasu, ki je bil morda zaradi goste megle nenavaden in tuj, kakor zasenčen.

Med sivimi vrstami vojakov je begala, zaletavala se, plesala v kolobarju, spenjala se kvišku in presunljivo lajala Leda, nadporočnikova psica.

Lepa žival je bila; katere pasme, ne vem, ker v teli stvarih nisem učen; imela je svetlojavno, kodrasto, zelo fino dlako, na trebuhu in pod gobčkom snežnobelo; v život je bila vitka, noge so bile močne in lepo rascene, rep košat, uhlji dolgi in viseči; gobec je bil špičast, skoraj lisičji, nad vse nežen in poln življenja; in iznad gobca je gledalo dvoje pametnih, velikih oči, ki so se nžigale in so ugašale kakor plamen v vetru.

Nihče se ni zmenil zanj, čeprav je kazala, da bi rada povedala vsem ali vsaj enemu nekaj prav posebnega, sila važnega, kar bi bilo potreba slišati in zvedeti brez odlašanja, se tisti trenotek.

Vzpela se je s prednjima nogama na prvi rekrutu, pogledala mu naravnost pod brke, da mu je ivje skopnelo v njeni vroči sapi; on pa ni trenil z očesom, ne ganil se ni; ker prav tedaj je bil udaril skozi meglo rezek klice:

— Ha-a-ta!

Ob tem klicu so stale vrste kakor okamenile; o življenju je pričal samo beli sopar, ki se je dvigal iz ust in nosov. Psica je zalajala zategnjeno in žalostno ter je s povešenim repom pobegnila za barake; in nihče se ni zmenil zanj.

Opoldne, ko je bilo zimsko solnce trdno pomčikalo izza megle in ivja, sem šel preko dvorišča. — Na ped zemlje za barako je sijalo solnce in je popilo slano; tam je ležala psica. Sama je bila, dremala je z napol zaprtimi očmi. Sklonil sem se k nji, pobožal jo po mehki dlaki, pogledal ji od blizu v rosi gobec; še z repom ni zgenila, oči pa so bile mirne in tuje, so nejevoljno vprašale:

— Po čemu si prišel?

Kakor osramočen in ponižan sem se vrnil v barako. Malo kasneje je hitel tam mimo neroden rekrut s kositaro skodelo juhe v rokah; psice ni videl, spotaknil se je ob njo, zvrnil se na kolena ter si razlil vročo juho po obrazu in jopi; tudi zanj se ni zmenila, on pa je zakričal od jeze in bolečine ter hitel dalje.

Tisti večer sem kmalu legel na slamnico; premraženi sem bil in bolan in punta praznota je bila v mojem sreću. Tudi drugi so polegali in luč je ngasnila nad nami.

Svetlo je bilo še toliko, da sem razločil nad zgornji taboriščev plašč in puške v dolgi vrsti, ostanke črnega krhla, razločil sem tudi križasto tramovje pod nizko streho barake, vislice ob vislicah. Kolikor dalj sem gledal v mrak, toliko bolj se je razmikal pred mojimi očmi; ne vem, odkod je svetila ta luč, ker noč je bila temna zunaj, okna pa so bila skrita in z navlako zastrižla.

Dolgo nisem zaspal; zeblo me je v noge in v život; še hušji mrzav pa je bil v moji duši. Ogreti je ni mogla nobena misel. Slišal sem, kako so se izmučeni in nemirni premetavali tovariši po svojih slamnicah; v polspanju so hropeli, vzdihovali in povzklikali. Časih se je kateri vzdignil, ozrl se je z belimi očmi po baraki ter se nato zagnil preko glave. Slišal sem jih še in ridel, ko mi je bilo že topleje krog prsi in sem čutil napol bdeč, da več ne bdim.

Zazdelo se mi je, da sem doma, da sedi za mizo Marijan, moj učenec, ter postavlja losene vojake v vrsto. Njegova roka je zelo drobna, pa vendar je mezinice večji od celega vojaka s puško in bajonetom. Z dvema prstoma zgrabi modro pobarvenega možica za gla-

vo ter ga potisne v vrsto; nato zakliče s tenkim glasom:

— Ha-a-ta!

In možici se res ne ganejo. Ne nadoma odpre Marijan usta na stečaj in ne more zavpiti od neznane strahu. Prikaže se koci-nasta šapa in pomete enim mahom vso pisano četo z mize, da se ropotoma razkotali po tleh. Med zavrnjenimi vojaki, ki leže križem in mole kvišku lesene noge, se zvrne Marijan sam in nikjer ga ni več. Poleg šape, ki se zinagovito opira ob mizo, se prikaže — druga in nad šapama špičast gobec. — To je Leda.

Nikoli nisem občutil tolike in tako čudne groze kakor v tistem trenutku; bila je groza, da sem nepripravljen, z vsemi svojimi grehi, v vsej svoji ničevosti in sramoti stopil pred sodnika. Zavedel sem se, da nisem doma in da ne sedim za mizo, temveč da ležim na slamnici v baraki; še globlje pod to zavestjo sem šlutil da spim. Pa nisem mogel odvrtniti ne pogleda, ne misli od teh svetlih, rjavih oči, ki so mirno izprašujoče strmele naravnost name; šape so slonele na mojih prsih rosi gobec je bil tik pred mojimi ustmi.

V očeh, teh mirno izprašujočih oči, je bilo neusmiljeno zaničevanje, je bila tista premoči duha, pameti in dobrote, ki z enim samim pogledom razgali ošabno ničevost ter jo zaluci v zasluženo sramoto. Strahopetneč bere ob-sodbo, pa v strahopetnem upanju in v strahopetni grozi čaka, da jo oznamni sodnik naglas.

Bal sem se in tresel, da se odpre ta špičasti gobec; v lica mi je iz duše segal mrzav, geniti nisem mogel ne z roko, ne s trepalnicom.

Zunaj, od daleč, je zalajalo zategnjeno in žalostno; zvrnilo se mi raz prsi, zavzdihnil sem, truden, neutolažen. Ugledal sem izmučene obraze tovarišev, vojaške plašče, puške v vrsti, pod streho barake križasto tramovje.

Za smeh in kratek čas.

Prijazni.

— Zakaj si pa zapustila svojo službo? — Ali ni bila gospa prijazna?

— Ne, ampak gospod je bil prijazen.

Odkrito povedal.

— Kako pa je to, da imaš lase še tako lepe in črne, brada ti je pa že popolnoma posivela?

— Več, zato, ker jaz mnogo govorim, toda jako malo mislim.

Nazorni ponk.

Učitelj hoče čemu primerno poučiti svoje učence o Italiji. Na vprašanje: "Kaj je Italija?" se seveda dobil različne odgovore, a ni bil z nobenim prav zadovoljen. Zato pa hoče sam podati čemu primeren odgovor ter reče: "Italija je velik čevlji, ki ga mažejo Angličani, 'bikisajo' ga pa Avstrijci."

Italija ima namreč na zemljevidu podobo dolgega čevlja.

Denar.

— Denar ne napravi sreče; niste tega mnenja, gospodična?

— Da, denar ne napravi sreče, — ako ga je premalo.

Gospodarske vesti.

Večkrat se je že pisalo o škodljivosti kartelov, to je o zvezi onih mnogih tovarn za proizvodnjo in prodajo, kakor jih vidimo pri železu, petroleju, sladkorju. Zdaj se je pokazalo, da imajo karteli tudi nekaj dobrega na sebi, zlasti, če se združijo enaka podjetja in določijo, koliko blaga naj se proizvaja, da bo zaslužek stalen in ne bo treba delavcev odpustiti.

Take velike gospodarske zveze z urejenim proizvodnjem in prodajanjem vlada prav lahko prime in jim določi meje, čez katere v cenah ne smejo, kar se je v Evropi tudi zgodilo. Predmeti iz kartelov so se najmanj podražili. Le pomisliti je na sladkor, ki je zdaj malo dražji, kakor je bil pred vojno. Pri petroleju so hoteli res cenno zelo povzdigniti, pa jim je avstrijska vlada uro navila. Najhuje derejo oni, ki imajo čisto prsto trgovino, ki se se zdaj drže temeljnega liberalnega nauka, da je cena vselej odvisna od množine blaga, ki je na prodaj, in od potrebe. Kaka odrtja se godi z usujem! Sam usujer je priznal, naj ostane ime skrito, da njega 1 kg črnega usuja ne stane 5 K, predaja ga pa po 24—26 K.

Karteli se ne bodo zmanjšali, ampak povečali. Kmetje morejo tem mnogim zavzam nasproti postaviti le svoje zaveze — družita ali zadruge — za prodajo živine in poljskih pridelkov. Jako lep zgled je s prodajo goveda dal kranjski deželni odbor. Tako se da z malim trudom res nekaj velikega doseči. Če je prosta konkurenca, bo podlegel vselej tisti, ki je premalo zvit in prekan, torej v tem slučaju gotovo kmet. Od njegovega dela se bodo pa brez truda vsi poljpi redili.

Splošno se pričakuje, da bo avstrijska vlada po vojni vpeljala več monopolov, to se pravi, da bo smela s tistimi določenimi predmeti samo vlada kupčevati, kakor je zdaj s tobakom in soljo. — Nemogoče je skoro, da bi se vpeljal kak monopol za žito ali živino. Za poljedelstvo, kupčijo in obrt je vsak monopol skoro izključen, ker je v tem vse odvisno od lastnega dela in razumnosti. Birokratični simel je za tako organizacijo pretekoren in prepočasen. Država bo z vsemi močmi po vojni podpirala razvoj kmetijstva, z monopolom gospodarskih predmetov bi mu pa porezala žile pri sreću in nogah. Prav verjetno so pa državni monopol za žveplenke, za petrolej, za električna podjetja itd. Kmetu se bo v novi dobi gotovo boljše godilo kakor poprej, ker so spoznali vsi, da je on najmočnejši državni steber.

Na Nemškem je vlada dovolila, da so smela mesta vpeljati najvišje cene za mleko. V nekaterih krajih so smeli mestni očetje poslušati vladni nasvet in določili cene za mleko v sladki tolažbi, da jih zdaj kmetje ne bodo mogli več odirati. Pa glej spaka, mleka v mestih je bilo vedno manj. Kmetje so kmalu spoznali, da se boljše izplača izdelavati maslo ali pa sir, ostanek pa porabiti. Cena govedi je postala tako visoka, da se je bolj izplačalo živino izpizati in po lepem ceni prodati. Prav umestna bi pa bila naredba, ki bi kmetom preskrbelo zadostno množino govedih krmil, da bi lahko prekrmili svoje krave. Na Nemškem je vedno več gospodarjev in zadrug, ki dobijo od vlade za prašiče turščico, otrobi ali druga krmila po določenem ceni pod pogojem, da bodo državi prodali določeno število pizanih prašičev. V Avstriji so se mnogi zanašali, da bodo kupili za-belo potem, ko bo cenejša. Zdaj so dobili prašiči zelo redki, vse je prodano, kupci in mešetarji kar tramoma prihajajo; toda blaga ni več.

Znano je, kake dobičke so delele nevtalne države, zlasti Nizozemci in Danci z živil, ki so jih prodajali v Nemčijo in Avstrijo. Zaslužili so 100—300% pri posameznih predmetih. Zdaj so jim Nemci podražili anilin za 400%. Anilin je ona barva, katero so prej delali iz intke. Nemcem se je posrečilo, da so izdelali iz benecola anilin, ga zmesali še z drugimi sestavinami in tako napravili najlepše barve za volneno, bombažno in svileno blago. Na Nemškem so edine tovarne na svetu za barve iz umetnega anilina. Zdaj je anilin štirikrat dražji. Plačati se mora v holandskih goldinarjih, pri čemer se zopet veliko pridobi. Saj so iz Holandske pošiljali anilin po celem svetu, tudi na Anglijo, ki in v Ameriko. Holandejci pravi, da bodo pustili vso kupčijo, pa najbrž ne bo tako. To je prvi

Štiri tisoč dolarjev tedno.

Kako bi bili zadovoljni s tako plačo vsak posamezen teden skozi celo leto?

Ne mislite, da je nemogoča taka plača, ker toliko je bilo ponudeno Mizzi Hajos, pri-kupljivi primadoni, da bi igrala za premikajoče se slike.

Ta prekrasna primadona, koje glasovita spretnost je dobro poznana, pri ponudbi in pri pripravljajanju premikajočih se slik, je prišla do zaključka:

1. POVPREČNI STROŠKI ZA NAPRAVO VSAKE IGRE PREMIKAJOČIH SE SLIK SO \$10.000.00.

2. ENA DRUŽBA ZAMORE IZDELATI NA TEDEN LE ENO IGRO PREMIKAJOČIH SE SLIK.

3. ENA USPEŠNA IGRA PREMIKAJOČIH SE SLIK ZAMORE PRINESTI DOBIČKA OD \$30.000.00 NAPREJ DO \$100.000.00; MNOGO IGER JE PRINESLO CELO VEČJO SVOTO.

Ko je pronašla ta dejstva, se je odločila igrati za plačo v službi, ker uvidela je, da se boljše zasluži, če je drug pri podjetju, ki izdeluje premikajoče se slike, kakor pa, ako ima \$4.000 tedenske plače.

MIZZI HAJOS JE POVZROČITELJ THE SUNBEAM MOTION PICTURE CORPORATION!

Ona je vložila ves svoj denar in še več, ona hoče žrtvovati vso svojo umetnost in svojo neprekosljivo popularnost. Vsi ostali ravnatelji Sunbeam Motion Picture Corporation so prav dobro **ZNANI, USPEŠNI IN GLASOVITI TRGOVCI V TEJ DEŽELI.**

Mizzi Hajos in vsi ravnatelji skušajo napraviti to podjetje najbolj uspešnim in popularnim. To je vzrok, zakaj ti nudijo en del delnice ljubimcem premikajočih se slik. Ti morejo prodati mnogo delnic nekaterim osebam, temveč ti prodajo le po nekaj delnic mnogim ljudem. Ti hočejo dobiti pomagave v vsakem kraju v deželi. Ljudje v tej deželi so inteligentni in nadarjeni in sicer ne le samo moški, pač pa tudi žene in dekleta. Pet delnic (ne prodajo nobenemu posamezniku manj in ne več kot sto) stane le petindvajset dolarjev in tu je le malo ljudi, ki ne zamorejo naložiti tako malo svoto.

MI VAM POŠTENO IN RESNO PRIPOROČAMO, KUPITE SEDAJ SUNBEAM DELNICE.

Kupite zase, kupite za vaše otroke. Povračilo bo stalno in gotovo.

Izrežite ta kupon zdalej in izpolnite ga takoj. Imejte opogled v ono, kar napravi marsikoga srečnega. Pošljite denar s kuponom in postali bodeite drug tega velikega podjetja, zaeno pa tudi drug Mizzi Hajos, ki je zavrnila dvesto tisoč dolarjev plače, katere ji je bila ponudena pri drugem podjetju. Izbrala si je boljše pot.

Knight and Company
fiskalni agenti.

SUNBEAM MOTION PICTURE CORPORATION
426 S. Leader Building
Cleveland, Ohio.

Priloženo najdete s tem svoto.....dolarjev za.....delnic osnovnega kapitala "Sunbeam Motion Picture Corporation".

Pošljite money order ali pa gotov denar v priporočenem pismu Ime.....

Mesto in država.....

Naslov.....

Pošljite svoje naročilo naši clevelandski podružnici. Dobili bodeite delnice takoj, ko dobi-mo denar.

\$25.00 kupi	5 delnic
\$50.00 kupi	10 delnic
\$100.00 kupi	20 delnic
\$250.00 kupi	50 delnic
\$500.00 kupi	100 delnic

hud paper Holandeem. Toda kaj se č? Vojsna je.

Začel se je živahen železniški promet s Turčijo. Zdaj vozijo večimoma vojaško blago v Turčijo, iz Turčije pa rude, katerih v Avstriji ni lahko dobiti.

V Budimpešti so zvišali ceno mleku za 6 vin, pri litru. Dunajčani se boje, da bo višja cena velika mleka z Dunaja na Ogrsko potegnila. Že tako je množina mleka na Dunaju padla od 800.000 litrov dnevne množine na 600.000 litrov, zdaj bo še slabše. Sicer pride na vsakega Dunajčana še zdaj na dan 0.3 litra, torej na 10 oseb 3 litre. To je Dunajčanom premalo. V mirovinih časih porabi v Parizu 10 oseb le 2 litra mleka na dan, v Londonu le 1 liter. Mleko v nekaterih dunajskih mlekararnah ima le 1 do 2% tolsce, torej je posneto in z vodo pomešano.

Po novi vladni naredbi v Avstriji so določene sladkorne karte. Za ljudstvo na deželi za silo že zadostuje 1 kg na mesec; navadno se ga ta množina ne porabi. Če bodo nekateri manj "kofeta" ali čaja popili, bo imelo to prav dobre posledice za splošno zdravje, tako pravijo.

Pri lamski pesi je veliko škode napravila rja in razne žuželke. Proti rji najbolj pomaga obilno obilno gnojenje pred oranjem, če moreče, pa tudi še potleje. Proti žuželkam prav dobro deluje obilno gnojenje s kalijevo soljo ali kajnitom. Oni mali hrošči iščejo pred vsem plevel, ki raste v pesi. Zato je treba zgodaj peso očistiti ter skrbno posuti, vsak plevel.

Švedska vlada je dovolila prodati 10.000 konj na Nemško.

V Švici je žito vedno dražje. Februarja se je prodajala tam pšenica po 36 frankov. Zudnja, katero je kupila vlada na Francoskem, je veljala že 47 frankov. V Ameriki je pa cena pšenice zaradi

nevarnosti pomorske vožnje zelo padla.

Angleška vlada misli vsled pomankanja ladij zelo omejiti uvoz sladkorja. Prepovedati mislijo tudi uvoz sadja in tobaka, ječmen za pivo zelo omejiti. Za privarovanje bi se vpeljalo na leto le 155 tisoč vagonov ječmena, melase in turšice. Tam gotovo dosti piva popijejo, da pri takem številu še o omejitvi govorijo. Samo s prepovedjo uvažati sadje bodo dobili 1 milijon kubčnih metrov prostora na ladjah za "potrebnejše reči". Tudi pomaranče, jabolka in suho sadje bo prepovedano.

Po uradnih italijanskih podatkih so lani v Italiji pridelali 19.123.000 hl vina, 1914. leta pa 52 milijonov.

Vojaška oblast v Avstriji je dovolila, da se od 10. marena doka vojaški konji za poljsko delo. Tudi drva iz gozda bodo vozili.

Goveje živine je bilo 6. marca na Dunaju 3063 glav. Največ je pride iz Zgornje in Nizje Avstrije, s Češkega manj, z Ogrskega pa najmanjše. Živine je bilo 472 glav, več kakor teden poprej. Cena se je dvignila 10—15 K pri kvintalu. Masla je jako malo, jaje pa precej. Prašičev je bilo 7. marca na Dunaju 7434. Deseti so se prodajali do 495 K, eni za meso 340—470. Na Slovenskem je prašičev zmanjkalo.

Francoski topovi.

Poroča se, da so z vsakim 75-milimetarskim francoskim topom oddali povprečno 10.000 streliv. — Pri vsakem so eevi najmanj dvakrat nadomestili z novimi.

Kolesarji v angleški armadi.

V angleški armadi služi 15.000 kolesarjev, ki jih rabijo za prenašanje povelj in poročil. Veliko teh rabi motorna kolesa.

3270 municijskih tvornic na Angleskem.

Municijski minister je obvestil, da so podvrgli državnemu nadzorstvu še 218 tvornic. Zdaj izdelujejo na Angleskem strelivo v 3270 tvornicah.

Vrtil se je svet z njo.

Marija Ivančak je trpela več let vsled glavobola in nespečnosti.

BOLGARSKI KRVNI ČAJ JI JE VRNIL ZDRAVJE TER SPOSOBNOST ZA DELO.

H. H. von Schlieckov Bolgarski Čaj je ono čudodelno naravno zdravilo, ki se dan za dnem vedno bolj širi med bolnimi ljudmi, kar je najboljši znak, da v resnici prinaša oni uspeh, katerega mu pripisujejo H. H. von Schlieck. Marija Ivančak in Krvni, Mich. piše o Bolgarskem Krvnem Čaju na sledeči način:

— Zelo lepo se vam zahvaljujem za pomoč, katero ste mi nudili z Bolgarskim Krvnim Čajem. Jaz sem dolga leta trpela glavobole, tako da se je vse vrtelo krog mene in ledja so me tako zelo bolela, da nisem mogla ničesar delati in tudi spati ne. Odkad pa uživam Bolgarski Krvni Čaj, se popolnoma dobro počutim in izginile so vse moje bolečine in tudi nespečnost.

Marvel Products Company
9 Marvel Bldg.
PITTSBURGH, PA.

Jugoslovanska

Katol. Jednota

Inkorporirana dne 24. januarja 1901 v državi Minnesota.
Sedež v ELY, MINNESOTA.

GLAVNI URADNIKI:

Predsednik: J. A. GERM, 507 Cherry Way or box 57, Brad doek, Pa.
Podpredsednik: ALOIS BALANT, Box 106, Pearl Ave., Lorain, Ohio.
Glavni tajnik: GEO. L. BROZICH, Ely, Minn.
Blagajnik: JOHN GOUZE, Box 105, Ely, Minn.
Zaupnik: LOUIS COSTELLO, Box 583, Salida, Colo.

VERHOVNI ZDRAVNIK:

Dr MARTIN IVEC, 900 N. Chicago St., Joliet, Ill.

NADZORNIKI:

MIKE ZUNICH, 421—7th St., Joliet, Ill.
PETER SPEHAR, 422 N. 4th St., Kansas City, Kans.
JOHN AUSEC, 5427 Homer Ave., N. E. Cleveland, O.
JOHN KRŽIŠNIK, Box 133, Burdine, Pa.

POROTNIKI:

FRAN JUSTIN, 1708 E. 28th St., Lorain, O.
JOSEPH PISHLAR, 308—6th St., Rock Springs, Wyo.
G. J. PORENTA, Box 701, Black Diamond, Wash.

POMOŽNI ODBOR:

JOSEPH MERTEL, od društva sv. Cirila in Metoda, šte. 1, Ely, Minn.
LOUIS CHAMPA, od društva sv. Srca Jezusa, šte. 2, Ely, Minn.
JOHN GRAHEK, st., od društva Slovenec, šte. 114, Ely, Minn.

Vsi dopisi, tiskajoči se uradnih zadev, kakor tudi denarne pošiljave, naj se pošiljajo na glavnega tajnika Jednote, vse pritožbe pa na predsednika porotnega odbora.

Na osebna ali neuradna pisma od strani članov se ne bode oziralo.

Društveno glasilo: "GLAS NARODA".

Epizoda.

Česki spisatelj Jan Klecanda.

(Konec.)

II.

Boj, počenši o polnoči 18. marca, traja z malimi prestopki skozi pet dni. Vojaki Radeckega so delali prave čudeže hrabrosti, njihovo držanje je bilo vseh pet dni uzorno. Ali kaj je bilo moči izvesti s petnajstimi tisoči mož proti deseternati presili! Vse prebivalstvo Milana se je vzdignilo kakor eden mož, in k temu je bilo v mestu na tisoče tujecev, največ Francozov, Švicarjev in laških prostovoljcev, kateri so prišli sem bojevati za o svobodenje Italije.

In v tem labirintu ozkih ulic milanskih, kjer je bila skoro pred vsako hišo zgrajena barikada, kjer se je z vseh oken streljalo in ka menje lučalo na sovražnika, je bilo težko bojevati pravilni vojski.

Sier ni šlo že samo za pokorje nje Milana, katero se je moglo do seči z izgledovanjem in bombardovanjem mesta. Cela Italija se je bila že vzdignila in razven tega se je blizal meji kralj pijemontski Karol Albert s številno vojsko, da bi se pridružil ustašem.

Radecki je izprevidel, da se ta pred zidovi velikega mesta, ob sa men ognjišču revolucije, ne more sovražni vojski postaviti na od por. Milan se je moral na nekaj časa žrtvovati, ako ni imelo biti izgubljeno vse. Le edin kraj je bil, kjer je zaupal maršal s svojo silbo vojsko zmagati, in to med Verono in Mantovo, Peschiero in Legnanom. Tam, oprt ob te štir trdnjave, na tleh, katera so pozna li on in cela njegova vojska, se je mogel vreči tudi na močnega sovražnika. Zdal se je, so izkisljali svojo ceno veliki manevri, katere je v poslednjih letih miru vršil maršal na teh krajih.

Ljudje, nenaklonjeni maršalu, so delali o njih dovpite in trdili, da služijo le temu, da bi gospodje generali in intendanti bili s svojim prihodom v okras. In na Dunaju so videli te velike in drage vaje neradi, toda maršal ni odnehal. Radecki je dokazal s tem svoj pro roški duh, kajti slutil je, da se bo na teh krajih, prošlih od te dobe za trdnjavski četverkot, nekdanj odločevalo ob usodah Avstrije.

Petega dne po izbruhu ustaje ob 10. nočni uri je stala vsa posadka milanska na vojaškem vezbašišču za gradom, pripravljena k odhodu. Vojaki in častniki so oslabei od boja, kateri so bili skoz pet dni vedli v neprestanem dežju, po dnevu in po noči, ne da bi si bili mogli ves ta čas drugače ugoditi nego na razmočenih tleh okoli gradu, ki jim je bil edino zatočišče. Toda te nevolje so le okrepile disciplino, katera je vladala zmirom v zelzni vojski Radeckega.

Vsi zvonovi sedemdesetih cerkva milanskih so burili na alarm.

Prebivalstvo mesta je plašno čakalo, kaj se bo godilo, kajti videlo se je, da sta se obe opazovalni brigadi, kateri sta bili doslej postavljene proti Piemontu, združili tekom dne z ostalo vojsko.

Pričakovani je bil naskok z nekoliko strani ob enem in silno bombardovanje. Ali po deseti uri se je genila vojska k pohodu. Po ulicah ni bilo močno iti, ostajala je edina pot, — pot po trdnjavskih naspih, okoli celega mesta do rimskih vrat, odkoder je vedla cesta k Mantovi.

Cela pot, po kateri se je imela vojska pomikati, je bila razsvetljena z množicami plamenicami. Vse hiše, ki so stale tu pa tam ob utrd bah so bile dobljene in mnoge njih zapaljene. Odhajali so z gnevom v areu. Častniki so morali pustiti v jobunjenem mestu vse imetje, in car je več, mnogi tudi svoje rod bine, na katerih rešitev ni bilo lah to misliti.

Maršal, izpušivši ujetnike, kate i bi ga bili na poti le ovirali, je dvajal samo nekoliko najodličnejših, da bi je pozneje izmenil za lene in otroke svojih častnikov.

V eni stotnji sta korakala vkupno stotnik in poročnik. Pohoda vojakov ni nič vznepokojevalo, od oredujih straž ni bilo slišati strejanja, zabavali so so torej tiho.

"Saj jaz tudi ne grem z lahkim reem", je pravil poročnik, vzdihaje iz globine.

"Jaz zapuščam tu umirajočo mater", je rekel stotnik s temnim glasom.

"In jaz ljubico, s katero, kdo ve, ali se še kdaj snidem", je pristavil poročnik.

"Imel ste jih že dvajset, in ta ni poslednja, mili dečko! Ali jaz sem mel le eno mater, edino drago bi je na svetu!" je rekel stotnik, in oba sta umolknila.

"Čujte", je začel po kratkem času stotnik. "Kako dolgo bo trpelo, da preide vsa vojska s spremstvom in bolniki!"

"Najmanj uro, morda i dve!"

"Mislite? In moja mati biva na rimskem korzu, nekoliko sto korakov od vrat, s katerimi opustimo mesto!"

"Za Boga? Kaj mislite, stotnik?" se je ustrašil mlajši.

"Ne rečem vam, ker si dovolim pregrešek!"

"Znam molčati, toda uražite, da žrtvujete svoje življenje edinemu trenutku!" je prigovarjal poročnik.

"Hočem, da bi mati ne umrla z mislijo, da nisem med živimi. Ali more tu biti govor o nekakšni žrtvi?"

Poročnik je molčal.

"Ali boste vodili stotnijo, dokler se vrnem?" je vprašal stotnik šepetaje.

"Bom vodil!" je odgovoril tovariš.

"In če se ne vrnem, ostanite z Bogom!" je zašepetal stotnik ginja.

"Toda mislim, da pridem."

Dohitim vas, — nikdo tega ne opazi v tej zmotnjava!"

Približali so se mestu, kjer so bili zakriti v nočno temo. Stotnik je stopil dva koraka v stran, izmuznil se izza utrdbe in na to se odpravil po ozki postranski ulički v mesto. — Zagruil se je v svoj plašč, pritegnil sabljo tesneje k boku, da bi ne zvenčala, in hitel naprej. Slučaj mu je bil prijazen. Pohod prednjih korov se je vršil brez ovire in šuma, od zadaj pak pri gradu so začeli topovi grmeti, s čimer je bil vsak, kdor ni spal, pri vabljen v to stran.

Srečno je prihitel na rimski korzo. Naletel je nekoliko osamelelih hodecev, toda ti so bili preveč razčileni od zvonjenja in streljanja, da niso pazili nanj. Neopažen se je zmuznil v hišo, da bi si izprosil blagoslov za bodoče boje.

Pokrepčan in potešen je odhajal po kratkem času. Čas je hitel, moral je za svojim korom. Ali v getotju ni opazil, da je pozabil plašč.

Jedva da je stopil na ulico, osvetljeno z nekoliko svetilnicami, se je podil todi trop ljudij. Zasledovali so nekakšnega človeka, ki je obupno kričal. Nekateri so opazili častnika, spoznali avstrijsko uniformo ter mahoma prenehali v gonji. Z vriscem so se vrgli na novega sovražnika.

Stotnik je, videvši da je izgubljen, skočil k bližnjemu zidu, da bi vsaj svoje življenje kar najdražje prodal. Z dvema mahljajema se oprostil dveh sovražnikov, toda omagoval je pred presilo.

"Evviva l'Italia! Evviva!" se je ozvalo v tem z gromovitim glasom, in cela množica se je pridružila tem nenadejanemu klicanju.

Stotnik je čutil, da ga je zgrabila močna roka. Nekdo je odprl mala vrata v zidu, h kateremu se je bil stotnik poprej umaknil, ter ga potegnil noter za seboj. Predno je kateri zasledovalec mogel za njimi, so padla vrata in se zaprla.

Udivljen se je ogledal častnik po svojem rešniku in spoznal — Angleža.

"Goddam! Vi ste, stotnik?" se je čudil Anglež.

"Vidite, že znam kričati: evviva!"

"Kričali ste v pravi čas", se je zasmejal stotnik.

"Kje pa smo?"

"V angleškem konzulatu!" je sloves odgovor. "Toda pojdite, uteguli bi vlomiti duri. Povedem vas k vratom!"

Moža sta molče preskočila vrtni židek in bila v ozki ulički, katera je vedla k mestnim utrdbam.

"Kaj tu delate?" — je vprašal stotnik.

"Zabavam se!"

"In rešujete ljudem življenje? Hvala vam!"

"To je le v plačilo!"

"Pojdite zdaj z nami?"

"Pridem, toda rad bi še kaj tu videl. Podili so tudi po ulici moje prijatelja, Francoza, kateri tu igra čudno ulogo. Hotel sem prav za njim, ko sem v tem uzril vas. Veselim se, kako to skonča!"

Prišla sta k vratom, kjer je baš stopala poslednja brigada. Stotnik se je lahko neopazovan pridružil, da bi dohitel svojo stotnijo.

"Z Bogom torej, gospod!" — je rekel stotnik.

"Z Bogom. Saj res, da bi ne pozabil, vaši vojaki so junaki!"

"Verujem rad", se je zasmejal častnik.

"In Radecki je dečko?"

"In to je resnica. Veste, kaj je rekel Radecki o tem boju?" — je vprašal stotnik, podavaje Angležu roko na razhod. Hitel je, da bi se iznebil svojega rešenika, ki bi se bil rad dal v razgovor.

Blizu v ulici se je ozval krik množice in obupno vpirje človeka.

"Ne vem in nočem vedeti!" je zaklical Anglež. "Kar reče Radecki, spada v zgovodino. — Mene zanimajo samo take male epizode!"

je dodal pokazuje z roko v mesto.

In porinivši roki v žepa, je bežal, da se mu je od nog prašilo h kraju, kjer so baš ubijali profesorja barikad Francoza Roulanda.

Prijateljstvo.

Kdor ti prijateljstvo ponudi. Prijateljstvo mu vrni. In nikdar se ob uri hudi Od niega ne obrni!

Četudi čuješ o slabosti Njegovi prej nezmani. Ti v večji mu kreposti Prijateljstvo ohrani!

V duha temnih nočnih Da nam kedo razdme jih. Tolažbe iščemo pri močnih. A nikdar pri slabejih.

Anton Medved.

Za vsebino oglasov ni odgovor no ne upravnitvo ne uredništvo.

Velikanoč.

Velikonočni zvon doni iz line. vesel glas čez širno se ravna in v sreči vzbuja žive nam spomine na najpomembnejši, največji dan.

A tam pri nas so umolkli zvonovi, ni čuti vzklikov: Ti Velikanoč! Nam v prahu strti mirni so domovi. Le krik se čuje, krik vneboupijec.

Vihar besne razjati nam je domove. Vihar strahu nam vzel je prejšnjo moč, iz lin cerkvenih vzel nam je zvonove, brez njih praznujemo Velikanoč.

Brooklyn, N. Y. Ana Marin.

Pomlad.

Pomlad je prisijala, nikdo ne ve odkod, in duša moja vstala je na nebeško pot.

In dvomov so svinčene izginitle megle, in v prsih spet iskrene mi želje se bude.

L. Lenard.

Bolest.

Na najinijh dneih leži pri globoke žalosti.

Noč in sence vseokrog. Mrtev vtrip bledih rok.

Iz teme vprašanje kot dih: Trpiš? — In jaz sem tih.

ker so, še zvezde ubegle očem, in v strunah vej je veter nem.

France Bevk.

Našli telo brez glave.

V jezernu Ontario so našli neko možko telo brez glave. — Kdo je utopilence, dozdaj se niso mogli dognati.

LEPA PRILIKA

za one, ki nameravajo iti po vojni v stari kraj.

V lepem kraju na Dolenjskem je na prodaj veliko posestvo, ob stoječe iz hiše, hleva, troh travnikov, dven velikih njiv in lepega hrastovega gozda. Hiša je pripravnica za vsako trgovino ali obrt. Cena nizka.

Za natančna pojasnila pišite na sledeči naslov:

"Lepa prilika".

82 Cortlandt St., New York, N. Y.

(21-24-4)

VABILO

na PRVO LETNO VESELICO,

ki jo priredi JUGOSLOVANSKI DELAVSKI

TAMBURAŠKI ZBOR

v soboto dne 29. aprila 1916

v Thalia Hall, 193 Knickerbocker Ave. (pri g. Leo Struklju), Brooklyn, N. Y.

Dolgo časa že nismo imeli kake prireditve, zato se bomo pa sedaj toliko bolj potrudili za dovoljiti svoje goste. Na vsopredju imamo veliko novega. Saljiva pošta in prosta zabava.

Rojakom se uljudno priporočamo za obilen obisk. Odbor.

NAZNANILO IN PRIPOROČILO.

Čenjenim rojakom v državi ILLINOIS naznanjamo, da jih bo v kratkem obiskal naš potovalni zastopnik

Mr. FRANK MEE,

kateri je pooblaščen pobirati naročnino na naš list, knjige in druge v našo stroko spadajoče posle ter izdajati pravovojna potrdila, valed česar ga rojakom naj topleje priporočamo.

Upravištvo Glas Naroda.

Mr. FRANK MEE,

kateri je pooblaščen pobirati naročnino na naš list, knjige in druge v našo stroko spadajoče posle ter izdajati pravovojna potrdila, valed česar ga rojakom naj topleje priporočamo.

Upravištvo Glas Naroda.

Nihče neče

\$1000.00 nagrade.

Torej druga ponudba!

VSAK POSAMEZEN DOBI PROSTO VONŽJO IN VSE STROŠKE POVRNJENE ZA OGLEDATI NAŠE KRAJE, ČE NE DOBI RAZMER NATANKO KAKOR JE ZDOLEJ OGLAŠENO.

1. Vsakdo, ki ve za lepšo deželo, bolj zemljo in večje splošne pridelke in da se kupi zemljo za isti denar ali ceneje, kot tukaj.
2. Vsakdo, ki mi pokaže čisto zemljo v ravnini, da se dobi aker v najem ceneje kot \$4.00. V kolikor je meni znano se niti za ta denar ne dobi.
3. Vsakdo, ki mi pokaže sigurno podjetje ali banko v Ameriki, ki plača več vlagateljem, kakor pa naša čista zemlja v ravnini.
4. Vsakdo, ki mi pokaže v Ameriki kraj, kjer raste vinska trta bolje kot pa tukaj.
5. Vsakemu kupcu zemlje z gozdom v ravnini, ki se obveže isto izčistiti, plačam vožnje stroške, ne glede kje in od koga kupi zemljo.

NAŠ NAMEN JE: GOZDOVE IN Mlake IZTREBITI IN NAREDIRI TRATNIKE IN POLJA. PO SVOJI SLABI MOČI BOM PRIPOMOGEL, DA SE NAPRAVI DEŽELA MEDU IN MLEKA.

Rojaki, ki imate denar, k vam se obrnem, naložite ga v naši ravnini. Zemlja vam bode izvrstno poplačala vaš kapital S tem ne menim kupiti gozd in ga držati, to ne koristi deželi niti kupcu. Zemlja se mora takoj čistiti. Tukaj so polja, ki so plačala toliko najemnine za aker, za kolikor ti jaz prodam aker v gozdu.

MARSIKDO SE BO ČUDIL, DA SE RAVNO SLOVENCEM PONUDI TAKA PRILIKOST.

NATO IZJAVLJAM, DA SE NUDI VSEM LJUDEM, KER V SPLOŠNEM PRIMANJKUJE KAPITALA ZA UREDITI DEŽELO IN JO POSTAVITI V PRVO VRSTO KAMOR SPADA.

Tu je na milijone akrov gozda, ki čaka čiščenja, da se napravi polje, ki ga ni boljsega na svetu. O tem se lahko sam prepričaš pri čisti zemlji. Slovencem jaz ne bom razlagal, kaj raste tukaj, pridi in oglej si zemljo in se bos sam našel. Jaz ne ponujam nekaj zastonj, temveč dežela sama te vabi, da naložiš denar tukaj. Zato boš bogato poplačan. Garantiram pač vsakemu, da bo naša zemlja v ravnini za poljedelstvo najdražja, ko bo enkrat vsa čista. Kajti pridelala se vsega tolik ona aker, kakor kjerkoli drugje. Podnebje je dobro in milo, voda izvrstna in dežela bo bolj zdrava kot kjerkoli, ko bo vsa čista.

Imam nekaj kosov v gozdu, ki jih čistim, in garantiram večje letne obresti, kakor v vsaki banki. Obenem bo p asvet za polovico do dvakrat toliko vreden.

KOMUR ENAKA PODJETJA NE UGAJAJO, ONEMU NI MOGOČE VEČ SVETOVATI. PRIDI V MISSOURI, OSEJ SI ZEMLJO IN NIHČE TE NE BO SILIL, AKO NE BOŠ GOTOV, DA BO TVOJ DENAR NAJBOLJE ULOŽEN.

Ne hodi k meni, niti kakemu drugemu agentu zemlje. Idi torej naravnost k kmetom in prepričaj se boš, kakšna je naša dežela.

Vsak posamezen dolar se krvavo rabi za razvitje in čiščenje. Naloži ga in najbolje se bo obrestoval.

FRANK GRAM, Naylor, Mo.

Slovensko katoliško

podp. društvo

svete Barbare

ZA ZEDINJENE DRŽAVE SEVERNE AMERIKE.
[Sedež: FOREST CITY, PA.]

Inkorporirano dne 21. januarja 1902 v državi Pennsylvania.

GLAVNI URADNIKI:

Predsednik: JOSEF PETERNEK, Box 95, Willock, Pa.
I. podpredsednik: KAROL ZALAB, Box 547, Forest City, Pa.
II. podpredsednik: LOUIS TAUCHAR, Box 835, Rock Springs, Wyo.
Tajnik: JOHN TELBAN, Box 707, Forest City, Pa.
II. tajnik: JOHN OSOLIN, Box 492, Forest City, Pa.
Blagajnik: MARTIN MUHIČ, Box 537, Forest City, Pa.
Pooblaščenec: JOSIP ZALAB, 1004 North Chicago St., Joliet, Ill.

VERHOVNI ZDRAVNIKI:

Dr. MARTIN IVBIC, 900 Chicago St., Joliet, Ill.

NADZORNI ODBOR:

Predsednik: IGNAO PODVANSNIK, 4734 Hatfield St., Pittsburgh, Pa.
I. nadzornik: JOHN TORNIC, Box 622, Forest City, Pa.
II. nadzornik: FRANK PAVLOVČIČ, Box 705, Conemaugh, Pa.
III. nadzornik: ANDREJ SLAK, 7713 Isler Ave., Cleveland, Ohio.

FOROTNI ODBOR:

Predsednik: MARTIN OBREŽAN, Box 22, West Mineral, Kans.
I. porotnik: MARTIN ŠTEFANČIČ, Box 78, Franklin, Kans.
II. porotnik: MIHAIL KLOPIČ, 623 Dawson Ave., E. F. D. 1, Grand Rapids, Mich.

UPRAVNI ODBOR:

Predsednik: ANTON HOČEVAR, R. F. D. No 2, Box 114, Bridgeport, O.
I. upravnik: ANTON DEMŠAR, Box 135, Broughton, Pa.
II. upravnik: PAVEL OBREŽGAR, Box 402, Witt, Ill.

Dopisni naj se pošilja I. tajniku Ivan Telban, P. O. Box 197, Forest City, Penna.

Društveno glasilo: "GLAS NARODA"

NOVICE IZ STARE DOMOVINE.

KRANJSKO.

Grmenje topov. V nedeljo 12. marca se je v Ljubljano celo popoldne razloženo čelo grmenje močnih topov.

Zadnji potres so posebno čutili na Kranjskem. Na Notranjskem so bili potresni sunki v posameznih krajih tako silni, da se je porušilo več dimnikov in podlaga nekaj zidov. Zemlja se je trikrat prav močno zazibala. Po hišah so pokali zidovi, vrata in okna so zaklepetala. Ljudje so prestrašeni bežali na prosto. Ponekod se je zemlja tresla kar pet minut zaporedoma. Potres je spremljalo zemljokobno bobnanje.

Iz seje kmetijske družbe dne 16. marca. Podpredsednik dr. Lampe se v toplih besedah sponujala pokojnega predsednika družbe, komercialnega svetnika Frana Povšeta. Pokojnik, ki je bil izvoljen v glavni odbor družbe leta 1886, od leta 1897, podpredsednik in l. 1908, predsednik, ki je torej tri deset let deloval v glavnem odboru, si je za kranjska kmetijsko družbo pridobil nemalim delom in trudom. Vse, kar se je za povzdigo kmetijskega stanu v naši deželi v tej dobi storilo, je ozko vezano z njegovim imenom. Kmetijska družba mu bo za vse čase hranila hvaležen in časten spomin in bo tudi v bodoče delovala v njegovem smislu. — Dalje poročila podpredsednik o sklepih, ki so se storili pri zborovanju predsednikov kmetijskih družb in deželnih kulturnih svetov na Dunaju glede na sedanji in prihodnji položaj kmetijstva v Avstriji. Nato se je vrnil razgovor o praznovanju 150letnice kranjske kmetijske družbe. O dobri se je družbeni računski zaključek z bilanco za leto 1915. O dobri se je sekcija za razdelitev modre galice med kranjske vinogradnike. Sklenilo se je nabaviti po možnosti potrebna semena, zlasti semenski krompir. Glede nekaterih maksimalnih cen se navede vlogo na oblasti. Na predlog poslanca Hladnika se sklene letos obrniti pozornost tudi na lan in se bo skušalo dobiti za lane laneno seme. Storili so se še razni sklepi glede pomoči kmetom pri letosnjem pomladnem delu.

Plaz je zasul v Bohinju v Ukancu 40 oseb. Plaz je popolnoma razdejal in odnesel dom na Vršiču.

STAJERSKO.

Prisotnost duha. Slovenski vojak iz ormoškega okraja poroča o naslednjem dogodku, ki ga je doživel na primorski fronti: "Eden mojih tovarišev je nekaj iskal v nahrbtniku; v istem hipu mu prileti vanj ročna granata. A on ni dolgo premišljeval, kaj bi naredil, ampak se hitro odloči. Zadržne nahrbtnik skupaj ter ga požene proti Italijanom. K sreči ni granata prej eksplodirala, kot takrat, ko je nahrbtnik že po zraku letel. Seveda ga je popolnoma raztrgala.

Umrli je v Gradcu dne 16. marca.

pa je umrl na kužni bolezni in ljubljani. — Iz Špitališča pri Kojnih poročajo: Žrtev vojne je postal pridren, nadebuden mladenič Anton Jesih, doma iz Krabergerja. Dne 24. svečana so dobili njegovi starši pretresljivo poročilo, da je njihov edini ljubljani sin padel na bojišču. Bil je šele komaj 22 let star. Bil je postnega, skromnega in tihega značaja. Rad je pomagal starišem pri težkem poljskem delu in tudi iz tujine jim je pridno pošiljal denar. Bil je tudi naročnik slovenskih časopisov. Padel je v Galiciji. — Iz Trnovelj pri Celju pišejo: Z italijanskega bojišča nam je došla žalostna vest, da je nemila smrt pobrala v najlepši dobi cvetočega življenja mladeniča Frana Košenina. Zadel ga je granata v glavo in je takoj izdihnil svojo dušo. Dne 20. oktobra so se sprejeli njegovi starši zadnje pisno s poslednjo željo, da bi se rad enkrat pred smrtjo videl svoj ljubiti dom in pa svoje drage. Nemila usoda pa je zahtevala drugače. Dne 23. oktobra je bil pokopan na doberdobsko vojsko pokopališče. Blagoslovil ga je vojni kurat Kranjec. — Z italijanskega bojišča je došla vest, da je umrl 30. nov. Janez Kukul v bolnišnici vsled nalezljive bolezni. Rojen je bil v Zagajcih, kjer je bil v vojski. Svoje delo kot sanitete je izvrševal v Karpatih in ob reki Dunaj. Pozneje je bil prestavljen na italijansko bojišče. Moral je v bolnišnico, kjer je umrl na tifus. Pokopan je v Ajdovščini. Zapušča zaljubeno ženo in štiri neposkrbljene otročice. Bil je vrl mož. — Od Sv. Štefana pri Žaninu poročajo: Na italijanskem bojišču je padel zaveden slovenski mladenič Fran Ljubše. Krogla mu je pretrgala nit življenja v 26. letu. Dne 17. oktobra je še pisal, da je še zdrav, dne 24. oktobra pa je že padel. — Iz Rance pri Spodnji Sv. Kunigoti poročajo: S severa je došla vest, da je v Lvovu umrl za ranami 22letni mladenič Karol Lukovnik, edini sin Karola Lukovnika, posestnika na Ranci. Ruski šrapnel mu je zdrobil nogo. Pokopan je na vojaškem pokopališču v Lvovu. — Iz Velikega Janšberga pri Kapeli poročajo: Ko nam je 18. dec. 1915 poročal Ivan Močnik o grozni smrti svojega brata Prmaeta, pač gotovo ni vedel, da so bili takrat tudi že sošči dnevi njegovega življenja. Oba brata sta se bojevala pri eni in isti točnitvi proti Italijanom. France je bil 18. dec. od sovražne granate smrtno zadet in pri priči mrtev. Ivan se je moral vojskovati dalje naprej, a žalibog, ne dolgo več. Kakor je razvidno iz uradnega poročila, je dobil Ivan dne 3. marca strel v trebuh; umrl je drugi dan in bil pokopan na vojaškem pokopališču pri Komnu. Hudi udarec za 30letno mater ob izgubi obeh sinov! — Od Sv. Mihaela pri Ormožu poročajo: Med žrtvami vojne je tudi Vincenc Rajh iz Hermanec. Padel je že meseca junija 1915 v Galiciji. — S Prevorja pišejo: Žrtev grozne vojne je postal Fran Slaček. Njegovo telo počiva v Galiciji. — Od Sv. Florijana pod Bočem poročajo: Prihujljeni Metod Strašek je padel v Volčji dolini v Srbiji; zapustil je ženo s petero neposkrbljenimi otroci. Vrl Janec Buten, oče štirih neposkrbljenih otrok, je padel 19. nov. ob Soči. Pridni Alojzij Krošelj je padel 26. nov., kakor se zasebno poroča. Padel je tudi Fran Pohare iz Strmece, star 25 let. V Ljubljani je bil pokopan vrl Janec Stiplošek. — Dne 16. februarja je padel na italijanskem bojišču mladenič Valentin Žgank, doma iz St. Pavla v Savinjski dolini. Bil je zaveden, vzoren slovenski mladenič, ki je delal čast in veselje svojim starišem. Še 14. febr. je pisal iz strelskega jarka pri Sv. Mihaelu na Doberdobsu, da želi, da bi letos zadnjikrat obhajal svoj god v strelskem jarku. Njegova želja se mu je izpolnila.

PRIMORSKO.

Pogreša se vojak Matej Rosić. Služil je pri 27. pešpolku, 3. stotniji. Zadnjikrat se je oglašil iz Tolmina. Poizveduje Fran Rosić, begunec iz občine Breginj, sedaj v Blači na Zili na Koroskem. — Potres. Središče potresa dne 12. marca je bilo hrvaško Primorje okoli Senja. V mestu in okolici so se podirali dimniki, so pokale stene. Najobutnejše so prizadeti kraji: Grizane, kjer je podrtih 22 hiš, cerkev razpokana, župnišče razrušeno; dalje Bribir, kjer je poškodovanih 50 hiš. V Cirkvenici kažejo zidovi razpoke, večje škodo pa ni. Na Relki so čutili tri sunke.

Peta bitka ob Soči. Iz Gorice so poročali: Ob soški fronti so bili po dolgem odmoru zopet hudi boji.

Dolgo časa je trajalo, predno so si Italijani opomogli in izpolnili vrzeli, ki so nastale vsled strašnih izgub v četrti soški bitki. Zdi se, da so sedaj nakupili ob soški fronti ogromno število čet, ki so jih deloma vzeli tudi s tirolske fronte, kjer so operacije vsled debelega snega in plazov popolnoma onemogočene. Silovit artilerijski ogenj se je pričel že 11. in 12. sušca; nato so pa napadali Italijani z močnimi pehotnimi silami. Bili so pa povsod krvavo odbiti. Prvi dan pete soške bitke se je končal s popolnim porazom Italijanov. — Plave, Podgora, Ločnik, Doberdobska planota, Sv. Mihael... to so znana imena krajev, ki so nam namerili Italijani tudi v peti ofenzivi svoje cilje, topove in napade. Segedinski 46. polk (ogrski) je pri Sv. Martinu 13. marca sedemkrat zaporedoma odbil navale italijanskega orožja. Ljudi so bili spopadi dne 14. marca na višini pri Podgori. V ročnem metanju so bile italijanske čete porazene. Nočni napad 14. marca, ki so z njim hoteli Italijani presenetiti naše čete na prostoru jugozahodno od Sv. Martina, se ni obnesel, dasi je besnel poprej večurni topovski ogenj. Pri Sv. Martinu je obležalo nad 1000 mrtvih Italijanov. Napadi zadnjih dni so se pričeli ravnotako, kakor ob prejšnjih velikih bojih: topovi so grmeli, da je bilo groza. Priprava s topovi Italijanom ni veliko pomagala. Njih pehota se je prepirala o tem že prve dni, ko je napadla. Po svoji stari navadi so zopet žrtvovali bataljone kar po vrsti; pet do sedem navalov je sledilo; naskakovali so vedno nove čete. Naša pehota v jarkih je morala krepko odbijati in je zopet dokazala svojo obrambno moč. Italijanska pehota je poizkušala povsod prodreti v naše postojanke na Doberdobski planoti in pri goriskem mostišču. Vse žrtve so pa ostale zaman. Prva dva dneva so imeli Italijani že velikašne izgube na ljudeh posebno pred našimi postojankami ob robu visoke planote. Na Podgori, kjer se raztezajo italijanske črte najbližje Gorici, so izkrcavali sovražni navalni tudi zdaj. Posamezne oddelke, ki so vdrl v naših jarkov, so vrgli naši z bojem na nož in s puškinih beti. Prvotna sila italijanskih navalov se je hitro skrhala. 17. marca so poizkušale napadati italijanske čete le še pri Seleh. Tudi topovi niso dosegli več navadne mere. Več živahnosti je bilo ta dan pri Boven in Tolminu ter v odseku Bela na Koroskem. Na severnem robu tolniškega mostišča so napadle naše čete, o svojile sovražno postojanke in ujele 449 Italijanov, med njimi 16 častnikov. Tudi dve strojni puški sta bili zaplenjeni. Gorica je bila 18. marca zopet obstrlejavana, in sicer z najtežjimi kroglicami. Naše čete so tudi 18. marca uspešno nadaljevale napade pri tolniškem mostišču; prodrele so dalje čez cesto Selo—Cignin in zahodno od Sv. Marije. Protinapadi sovražni niso uspeli. Na južnem greben Mrzlega vrha je bilo ujetih še 283 Italijanov. Italijanom so naši dne 19. marca zažgali postojanke pred južnim delom vršine Podgora. Ponoči so zapodili sovražnika iz nekega jarka pred Pevmo. Pri tolniškem mostišču trajajo boji dalje; število ujetih Italijanov se je povišalo na 925. Več italijanskih napadov na Mrzlem vrhu in na Krmu so naše čete zrušile. Na Rombonu so Italijani izgubili eno postojanko in 145 mož, ki so jih naši ujeli.

VOŠČILO.

Vesele velikonočne praznike voščim vsem Slovincem in Slovenkam širom Amerike ter bratom Antonom v Heilwood, Ivanu v Hoversville in Mihaelu v Pittsburghu, osobito pa svojim odjemalcem.

Vidoslav Rovansk, krojač v Conemaugh, Pa.

ODGOVOR.

Ker ni mi mogoče pisanim potom odgovor dati vsakemu posebej, zato rečem tempotom naznanjam vsem onim, kateri so me pisano vprašali za delo, da sedaj ne potrebujem ljudi, ker jih imam dovolj. Hubert Mihic.

(22-24-4)

POZOR!

Na prodaj je 6 tamburic v dobrem stanju za polovično ceno. Tambure so sledeče: bearda, brač I., brač II., brač III., bolgarja I. in bolgarja II. Vse skupaj za 45 dolarjev. Za natančna pojasnila pišite na:

Ivan Brezovar, Box 3, East Mineral, Kansas (20-22-4)

VABILO

ZABAVNI VEČER.

kateriga priredi
DRUŠTVO SV. ALOJZIJA
št. 36 J. S. K. J. Conemaugh, Pa.
v soboto dne 29. aprila 1916
v svojem lastnem domu.

Začetek točno ob 7. uri zvečer.

Na veselici nam bo igrala tukajšnja slovenska godba "Victor Orchestra" pod vodstvom rojaka V. Navinška. N. to plesno veselico vabimo vse rojake in rojakinje v okolici, da se polnoštevilo udeleže.

Vstopnina za moške 25c, dame proste. Za sveže pivo in okusen prigrizek bo preskrbljeno.

Torej na svidenje 29. aprila!
Za obilen poset prijazno vabi
(22-24-4) Odbor.

IŠČEMO DELAVCE.

Delavnik 6, 8 in 10 ur, plača od \$2.00 do \$4.00, povprečna plača okrog \$3.00. Posebej 10% priboljška za regularno mesečno sodelovanje. Samo stalni delavci naj vprašajo. Velika slovenska naselbina v Sheboygan.

Kohler Co., Sheboygan, Wis.
(11-26-4)

POZOR!

Za ure, veržice, prstane ter raznovrstno zlatino in srebrnino obrnite se name. Prodajam tudi Columbia grafone in slovenske ter drugorazlične plošče. Pišite po cenik!

ANTON J. TERBOVEC,
P. O. Box 1, Cicero, Ill.

Važno za priseljence!

Državni delavski department Združenih držav je odprl svoj urad na 240 E. 79. St., med 2. in 3. Ave. v New Yorku. Urad je odprt vsak dan od osmih dopoldne do osmih zvečer, ob nedeljah in praznikih pa od desete ure dopoldne pa do popoldne.

Namen tega urada je, nuditi naseljenecem nasvet, pouk in pomoč, in sicer vse brezplačno. Ta urad je obenem tudi posredovalnica za delo in deluje spoznamno in v zvezi z delavskim departmentom Združenih držav. Za storjene usluge ni treba plačevati nikakih pristojbin. Pišite ali pa pridite osebno! (1x v t)

Rad bi izvedel za naslov JOHNA TROHA, podmača Anken iz Babnega polja pri Ložu. Prosim, če kdo ve, da mi naznani njegov naslov, ali naj se pa sam javi. — John Susman, c/o A. Bliss, Brookwayville, Pa.
(20-22-4)

Iščeva svojega brata JANEZA VERTNIKA. Doma je iz vasi Lahovce, fara Cerklje na Gorenjskem. Pred enim letom je bival v Omah, Neb. Prošiva cenjene rojake, če kdo ve za njegov naslov, da ga nama naznani, ali naj se pa sam javi, ker sporočiti mu imava nekaj važnega iz stare domovine. — Joe in Math. Vertnik, Box 956, Ely, Minn.
(17-22-4)

EDINI SLOVENSKI SALOON

v Duluth, Minn.
Kojakom Slovincem naznanjam, da se nahaja moj SALOON pol bloka od Union postaje na desni strani W. Michigan St. šte. 418. Za obilen poset se priporočam
JOS. SCHARABON.

Dr. Richterjev PAIN-EXPELLER
za revmatične bolečine, okorelost in neugodnost sklepov in mišic.

Pristni prihaja v zavoju, kot je naslikan tukaj. Odložite vse zavoje, ki niso zapечатeni z Anchor varstveno znamko. — 25 in 50 centov v lekarnah ali na ravnost od

F. AD. RICHTER & CO.
74-80 Washington St. New York, N. Y.

Velika zaloga vina in žganja.

MARIJA GRILL

Prodaja belo vino po 70c. gallon
crno vino po 50c.
Drožnik 4 gallone za \$11.00
Brinjevec 12 steklenic za \$12.00
4 gallone (sodček) za \$16.00

Za obilno naročbo se priporoča

Marija Grill,

5308 St. Clair Ave., N. E., Cleveland, Ohio

Slaba prebava.

Kaj povzroča izgubo teka? Večkrat se pripeti, da nenkrat izgubimo tek in da se nam celo hrana upira. Zdi se, kakor da bi narava hotela zmanjšati množino hrane, ki zanjo ne more skrbeti. Oslabljeni prebavljalni organi ne morejo opraviti vsega navadnega dela ter se branijo sprejemati več. To pa kaže, da rabijo okrepčila, da bodo postali dovolj krepki za svoje delo brez utrujenosti. Želimo vam priporočiti

TRINER-JEVO
ameriško Elixir grenko vino

To sredstvo bo najprej očistilo notranost, potem pa jo bo okrepilo in uredilo. Pomanjkanje teka in upiranje hrane bo potem polagoma izginilo in zopet boste imeli

ZDRAV TEK,
TELESNO MOČ IN
DUŠEVNO ČILOST.

Kakor hitro vam manjka ena teh življenskih potrebosti, bi se morali poslužiti Triner-jeve ameriškega Elikira grenkega vina in uspeh vas bo prijetno presenetil. Rabite to sredstvo tudi v slučaju

NEPRAVILNOSTI PO JEDI,
ZAPETJA,
KISLEGA ALI GRENKEGA KOLCANJA
BLUVANJA,
ŽELODČNIH VETROV.

Lahko se zanesete, da vam bo dal Triner-jev ameriški Elikir grenkega vina zaželeno olajšanje.

V lekarnah.

Cena \$1.00.

JOS. TRINER, izdelovalec

1333-1339 [S. Ashland Ave.,

Chicago, Ill.

Vsaka družina bi morala imeti na razpolago dobro sredstvo proti kašlju. Rajše bi se poslužili Triner-jevega sredstva proti kašlju "Triner's Cough Sedative", ki ne vsebuje nikakih strupenih snovi, kakor morfine ali kloroforma. Rabite, kadar kašljate, ste hripavi, ali pa, če vas boli vrat, itd. Cena 25 ali 50 centov, po pošti 35 ali 60 centov.

Guy de Maupassant:

BRATA

(Priredil J. T.)

(Nadaljevanje).

Brezobzirno, kakor krogla, je šinila skozi Petrove možgane misel: — Če je mene prej poznal in če se je žrtvoval zame, če me je ljubil in poljubljaj, če sem bil takorekro sredstvo, potem katerega se je približal mojim starišem... Zakaj je zapustil mojemu bratu premoženje...? — Zakaj, zakaj? — Zakaj njemu vse, meni pa niti belica?

Po jedi je takoj odšel in začel tavati po ulicah. Zmračilo se je bilo že. — Vse hiše so bile zavite v gosto meglo. — V ozračju je ležalo nekaj težkega. — Plinove svetilke so s svojo bledikasto svetlobo komaj malo razsvetljevale ulice. Tlak je bil splozlek kot da bi bil pokrit z ledom.

Hrbet je imel skrivljen, roke je tišal v žepih ko se je odpravil k Marovskemu.

Stari lekarnar je dremal: v lekarni ni bilo nobenega človeka. — Ko je opazil Petra, se je kot pes ponižno dvignil in natočil dve čaši "kristalnega rubina".

— No, ali se je pijača kaj dobro obnesla? — je vprašal Peter.

— Mislim, da bo. — Stiri kavarne so jo že naročile.

— Potem bo pa že slo.

— Gospod Peter, ali je vaš brat Žan res podedoval toliko denarja? — ga je vprašal sledujoč.

— Seveda, ga je. — Mislite, da lažem.

— Nikar se ne razburjajte! — Saj samo vprašam. — Čudno se mi zdi.

— Zakaj se vam zdi čudno? — je vprašal Peter, ko je opazil, da je zadobil starčev obraz nekako čudne poteze. — Vedel je, da tudi starec slutiti, pa si ne upa povedati.

Vedel je, da mu hoče starec tole razodeti: — Na vsak način bi bil moral preprečiti, da bi brat ne vzel dedščine, vsled katere bi prišla tvoja mati ob čast. — Mogoče celo misli, da je Žan Maršalov sin?

— Zakaj se tako čudno reži?

Znova se ga je lotila želja po samotni. — Sana je moral biti, čisto sam in na tihem premisliti celo zadevo.

Vstal je, ponudil lekarnarja roko in odšel.

Ko je bil na ulici, je začel premišljevali:

— Zakaj je zapustil Maršal vse svoje premoženje mojemu bratu?

To ni bila več ljubosumnost na brata, to ni bila več tista nizka zavist, ki je tako zelo vikorenjena v človeški naravi, s katero se je zadnje dni tako boril. — Ne, to je bila groza pred nečim strašnim, strahovito se je bal, da bi moral slednjič sam verovati, da je Žan sin omenjenega Maršala.

Ne, tega ni vrjel. — Že samoposebi bi bil velik zločin, če bi si stavljal taka vprašanja. — Na vsak način mora priti na čisto, na vsak način se mora prečiščati, da ni niti pičice resnice na celi stvari.

Zakaj, Peter je... svojo mater bolj kot vse na svetu.

Ko se je klatil pon... sam okoli, je brskal po svojih spominih in uporabljal ves svoj razum, da bi se česa spomnil, kar je morda že pozabil in kar bi ga privedlo na čisto.

— Najprej navedimo dejstva — je rekel sam pri sebi. — Najprej moram dognati, kako je obelval z menoj in kako z mojim bratom in šele potem se bom začel baviti z drugimi podrobnostmi.

Maršal je bil torej pri nas, ko je prišel Žan na svet. — Toda mene je že tri leta prej poznal. — Če bi skrivaj ljubil mojo mater, bi imel mene veliko rajše. — Ako se ne motim, se je z nami šele tedaj dobera seznanil, ko sem bil jaz bolan. — Moja bolezen mu je torej dala povod, da je prišel z mojnimi stariši v ožji stik. — Potemtakem bi bil moral biti meni bolj naklonjen kot pa mojemu bratu.

Z obupno natančnostjo si je skušal domisliti vseh podrobnosti o tem človeku, ki je bil leta in leta tuj njegovemu sreću.

Ko je dospel do konca pomola, je sedel na klopi. — Ustnice se mu niso premikale, toda zdelo se mu je, da neprestano izgovarjajo ime "Maršal, Maršal". — Naenkrat je pa izginila sene pred njegovim duševnim pogledom in pred njim se je pojavila slika Maršala. Bil je tak, kakoršnega je vedno poznal: šestdeset let star, z belo brado in belimi košatimi obrvi. — Ni bil ne velik ne majhen. — Iz oči mu je sevala prijaznost, njegove kretnje so bile umerjene in priproste. — Petra in Žana je imenoval: — Moja dva fanta. — Nobenemu ni dajal prednosti, oba sta mu bila enako ljuba in draga.

Kot pes, ki gre po sledu, si je skušal priklicati v spomin besede, kretnje, glas in pogled tega moža.

Po dolgotrajnem prizadevanju se je pojavilo v njegovem spominu stanovanje v ulici Tronehet, kamor je bil večkrat povabil njega in Žana. — Dve starejši ženski sta mu stregli. Ti dve ženski sta rekli Petru "gospod Peter" in Žanu "gospod Žan".

Ko sta prišla k njemu, je Maršal obema ponudil roko in vzkliknil: — Pozdravljena fanta! — Kako je pa kaj doma? — Nič mi ne pišejo. — Kot se vidi, se me le redkokdaj spominijo in mislijo name!

Potem so se pogovarjali o tem in onem.

Tedaj so se začeli v Petrovi glavi kar trumoma zbirati spomini. Ko je hodil v gimnazijo, mu je dal Maršal večkrat po par frankov in ga vedno vprašal, če sta se le sestala, ako kaj potrebuje. — Tirjal ga ni nikdar. — Toda zakaj je zapustil vse premoženje Žanu in ne njemu. — Saj je bil z obema enako prijazen, saj je bil obema enako naklonen. — Nek poseben vzrok je moral imeti, da je zapustil Žanu vse premoženje. — Toda zakaj, zakaj?

Veter na to vprašanje ni vedel odgovoriti.

Čimbolj je premišljeval, toliko bolj nenaraven in neutemeljen se mu je zdel razložek, ki ga je napravil med bratom.

Silna boleš in neznan strah sta se mu naselila v sree. — Bilo mu je, kot da bi se mu kri ne pretakala več po žilah, kot da se mora v trenutku zgruditi na tla in nikdar več vstati.

Polglasno je izgovoril, tako da se je preplasil sam svojega glasu: — Moram vedeti! Moj Bog, moram vedeti!

Segel je še dalje v preteklost, v ono dobo, ko sta bila njegov oče in mati še v Parizu. — Toda ta slika ni bila popolna. — Maršala si je predstavljal kot starca, mladega tridesetletnega moža si pa ni mogel predstavljati. — Zdelo se mu je le, da je bil malo bolj vitek, da je bil bolj darežljiv in da je večkrat princel v hišo rož.

Slednjič se je tudi spomnil, da je rekel njegov oče nekoč Maršalu: — Same rože in rože. — To je vendar največja neumnost, moj prijatelj.

— Pustite mi vendar veselje, gospod Roland — je bil odvrnil Maršal.

Spomnil se je tudi, da se je bila takrat njegova mati veselo zasmejala in rekla:

— Hvala vam, prijatelj moj!

Zdelo se mu je, da še vedno sliši ta glas. — Bog ve, kolikokrat je izpregovorila te besede, da so se mu tako vtisnile v spomin.

Maršal, bogat in izobražen mož je torej prinašal rože ženi malega trgovca. — Ali jo je ljubil? — Seveda jo je, če ne, bi ne bil postal njihov hišni prijatelj.

Pred leti je torej prišel ta bogat, prikupljiv in neudvisen Maršal v njihovo trgovino. Prišel je bil slučajno ali pa zato, ker je opazil slično okno lepo prodajalko. — Kupil je morda kaj malega in od-

šel. — Naslednji dan je pa zopet prišel. — Slednjič je bil morda vsak dan v trgovini in tako so se seznanili. — In potem... potem... moj Bog... kaj je bilo potem?

Dokler ni bilo Žana na svet, je pestoval in poljubljaj Petra. — Do smrti je bilo vse skrito, nikomur znano. — In šele po smrti, ko so ga izbrisali iz liste živih, ko se ni imel nikogar več bati, je zapustil vse svoje premoženje Žanu... Zakaj?... Ta možak je bil pameten in previden. Že vnaprej je vedel, da bodo po njegovi smrti vsi smatrali Žana za njegovega sina. — Ubogo žensko je torej pripravil ob ime in ob čast. — Ali bi storil kaj takega, če bi ne bil Žan kri njegove krvi?

In naenkrat je navdala Petra strašna gotovost: — Maršal je imel svetle lase, take lase kot njegov brat Žan. — To je zagotovo vedel, ker se je prav dobro spominjal male Maršalove slike, ko jo je bil videl nekoč v Parizu. — V materini sobi je bila, zdaj je pa naenkrat izginila.

— Kje je ta slika? — Ali se je izgubila, ali so jo skrili? — Oh, če bi jo že vsaj za trenutek dobil v roko! Mogoče jo ima mati zaklenjeno v skatuli?

Pri teh mislih ga je navdal strašen obup. — Hotel je zajokati, toda iz ust mu ni prišlo drugega kot žalosten klic, ki je bil podoben stoku ranjene živali.

V istem hipu je pa, kot da bi ga razumela, zatulila pristaniška sirena. — Zdelo se mu je, da je to krik nadnaravne pošasti.

Še nižje je sklonil glavo in premišljeval naprej. — Ljubezen, sočutje, kes, obup, vsa ta čustva so mu polnila dušo.

(Dalje prihodnjič).

L dobiti "GLAS NARODA" skoro štiri mesece dnevno, izvršiti nedelj in postavnih praznikov. "GLAS NARODA" izkaja dnevno na šestih straneh, tako, da dobiti tedensko 56 strani berila, v mesecu 156 strani, ali 624 strani v štirih mesecih. "GLAS NARODA" donaja dnevno poročila s bojišča in razne slike. Sedaj ga sleherni dan r pošiljamo 15,000! — Ta številka jasno govori, da je list zelo razširjen. Vse osebe lista je organizirano in spada v strokovne unije.

MODERNO UREJENA TISKARNA GLAS NARODA

VSAKOVESTNE TISKOVINE
IZVRŠUJE PO NIZKIH
CENAH,

: : DELO OKUSNO. : :

IZVRŠUJE PREVODE V
DRUGE JEZIKE.

UNJSKO ORGANIZIRANA

POSEBNOST SO:

DRUŠTVENA PRAVILA,
OKROŽNICE — PAMFLETE,
CENIKI I. T. D.

VSA NAROČILA POŠILJATE NA:
SLOVENIC PUBLISHING CO.
82 Cortlandt St., New York, N. Y.

Kaj pravijo plantaji, njemski in državniški o knjigi Doli s orožjem?

"Doli s orožjem!"

Lev Nikolaevič Tolstoj je pisal: Knjige sem s velikim užitek prebral in v njej našel veliko koristnega. Ta knjiga vpliva na človeka in obsega nebroj lepih misli...

Friderik pl. Bedenščak: Od kar je umrla madame Stael ni bilo na svetu tako slavne pisateljice kot je Suttnerjeva.

Prof. dr. A. Dodel: "Doli s orožjem" je pravo ogledalo sodanega časa. Ko človek prečita to knjigo, mora nehoti pomisliti, da se bližajo človeštva boljše časi. Kratkotrajno: zelo dobra knjiga.

Dr. Lud. Jakobovnik: To knjigo bi človek najraje poljubil, v dno srca me je pretreslo, ko sem jo prebral.

Stajerski plantaj Peter Knežger piše: Sedel sem v nočem gozdu pri Grieglach in sem bral knjigo s naslovom "Doli s orožjem". Prebral sem jo dva dneva neprenehoma in sedaj lahko rečem, da sta ta dva dneva nekaj posebnega v mojem življenju.

Ko sem jo prebral, sem začel, da bi se prestavilo knjigo v vsi kulturne jezike, da bi jo imela vsaka knjigarna, da bo jo tudi v Bolah ne smelo manjkati. Na svetu so družbe, ki razširjajo Sveto Pismo. Ali bi se ne moglo ustanoviti družbe, ki bi razširjale to knjigo?

Henrik Hart: — To je najbolj edinstvena knjiga, kar sem jih kdaj bral...

C. Neumann Neher: — To je najboljša knjiga, kar so jihi sploh ali ljudje, ki so borijo na svetovni mir...

Hans Land (na shodu, katerega je imel leta 1890 v Berlinu): Ne bom slavil knjigo, samo imenoval jo bom. Vsekakor jo bom posodil. Ne bi tudi ta knjiga našla svoje apostole, ki bi bili krstniki svetovni mir v oči vse narode...

Financijski minister Denzelski je rekel v nekem svojem govoru v parlamentu: Saj je bila pred kratkim v posebni knjigi opisana na prečesljiv način vojna. Knjige ni napadel noben vojaški strokovnjak, noben državnik, pač pa priprosta človeka Berta pl. Suttnerjeva. Prosim Vas, posvetite par ur temu delu. Mislim, da se ne bo nikdo več navdajal na vojno, če bo prebral to knjigo.

CENA 50 CENTOV.

Slovenic Publishing Co.,
82 Cortlandt Street, New York City, N. Y.

DRUŠTVENI DEJAVAN. — NAROČITE SE NAŠE "GLAS NARODA" JE EDINI SLOVENSKI DNEVNIK V

NAZNANILO.

Cenjenim naročnikom v West Virginiji naznanjamo, da jih bo v kratkem obiskal naš zastopnik

Mr. ZVONKO JAKSHE, ki je pooblaščen pobirati naročnine in izdajati tozadevna potrdila.

Upravištvu "Glas Naroda".

Brezplačen nasvet in pouk priseljencem.

"THE BUREAU OF INDUSTRIES AND IMMIGRATION" za državo New York varuje priseljence ter jim pomaga, če so bili osepeljani, oropani ali če so s njimi slabo ravnali.

Brezplačna navodila in pouk v naturalizacijskih zadevah — kako postati državljan Združenih držav, kje se oglašiti za državljanke listine.

Nerodniki naj bi čakali novo došlo priseljence na Ellis Island ali pri Barge Office.

Oglasite se ali pišite: STATE DEPARTMENT OF LABOR.

BUREAU OF INDUSTRIES AND IMMIGRATION.

Newyorški urad: 530, 5th Ave., Room 2012.

Odprto vsak dan od devetih do polne do petih popoldne in ob sredah od osme do devete ure svečer.

Urad v Buffalo: 704, D. S. Morgan Building. Odprto vsak dan od devetih popoldne do petih popoldne in ob sredah od sedme do devete ure svečer. (1x v t)

HARMONIKE

Poslednji harmonikali vrste izdelujemo in popravljamo po najnižjih cenah, a dole trpešno in umelno. V popravilu harmonikali vrste izdelujemo, kar sem že več let tukaj v tem poslu in sedaj v svojem lastnem domu. V popravilu harmonikali vrste izdelujemo, kar sem že več let tukaj v tem poslu in sedaj v svojem lastnem domu.

JOHN WERNER,

1014 East 9th St., Cleveland, Ohio.

NAZNANILO.

Mojakom v Lorain, Ohio, in o koliki naznanjamo, da jih bo obiskal naš zastopnik

JOHN KUMAR,

ki je pooblaščen pobirati naročnine in izdajati tozadevna potrdila.

8 spoštovanjem

Upravištvu "Glas Naroda"

Veliki vojni atlas

vojskujočih se evropskih držav in pa kolonij skih posestev vseh vesesil.

Obsega 11 raznih zemljevidov.

na 200ih straneh in vsaka stran je 10% pri 13% palea velik.

Cena samo 25 centov.

Manjši vojni atlas

obsega devet raznih zemljevidov

na 8 straneh, vsaka stran 8 pri 14 palev,

Cena samo 15 centov.

Vsi zemljevidi so narejeni v raznih barvah, da se vsak lahko spozna. Označena so vsa večja mesta, število prebivalcev, držav in posameznih mest. Ravno tako je povsod tudi označen obseg površine, katero zavzemajo posamezne države.

Poljite 25c. ali pa 15c. v smakah in natančen naslov in mi vam takoj odpodijemo zašljani atlas. Pri večjem odjemu damo popust.

Slovenic Publishing Company,

82 Cortlandt Street,

New York, N. Y.

EDINI SLOVENSKI JAVNI NOTAR

(Notary Public)

v GREATER-NEW YORKU

ANTON BURGAR

82 CORTLANDT STREET, NEW YORK, N. Y.

IZDELUJE IN PRESKRBUJE

vsakovrstna pooblastila, vojaške prošnje in daje potrebne nasvete v vseh vojaških zadevah. Rojakom, ki žele dobiti ameriški državljanski papir, daje potrebne informacije glede datuma izkrcanja ali imena parnika. Obzrite se skupaj na njega, kjer boste točno in polno po- strelali.

Velika vojna mapa

vojskujočih se evropskih držav.

Velikost je 21 pri 28 palcih.

Cena 15 centov.

Za-iej je natančen popis koliko obsega kaka država, koliko ima vojakov, trdnjav, bojnih ladij i. t. d.

V salogi imamo tudi

Stensko mapo cele Evrope \$1.50.

Veliko stensko mapo, na eni strani Zjed-njene države in na drugi pa celi svet, cena \$1.50.

Zemljevid Primorske, Kranjske in Dalma-cije z mejo Avstro-Ogrske s Italijo. Cena je 15 centov.

Pri nas je dobiti tudi velike zemljevide posameznih držav, kakor naprimer od Italije, Rusije, Nemčije, Fran-cije, Belgije in Balkanskih držav. Vsi so vezani v platno in vsak stane 50 centov.

Naročila in denar pošljite na

Slovenic Publishing Company,

82 CORTLANDT STREET,

NEW YORK, N. Y.

Zanesljivo pride sedaj

denar v staro domovino.

Do dobrega sem se preprital, da dospejo denarne pošiljatve tudi sedaj zanesljivo v roke naslovnikom; razlika je le ta, da potre- bujejo pošiljatve v sedanjem času 20 do 24 dni.

Torej ni nobenega dvoma za pošiljanje denarjev sorodnikom in znancem v staro domovino;

100 K velja sedaj \$15.00 s poštnino vred.

FRANK SAKSER

82 Cortlandt Street,

New York, N. Y.

6104 St. Clair Ave., Cleveland, Ohio.